

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI
Facultat de Ciències
de l'Educació i Psicologia

TREBALL DE FI DE GRAU II

Mirada blava, Escola blava, Futur blau

Projecte de millora del PEC de l'escola Oleastrum

Estudiant: Natàlia Pinyol i Pinel

Tutora: Carme Julià Ferré

Curs 2024-2025

Doble Grau d'Educació Infantil i d'Educació Primària amb menció d'anglès

ÍNDEX

1. Introducció /Justificació	1
2. Marc teòric	2
2.1 Sorgiment de la pedagogia ambiental cap al seu enfocament transversal en l'educació.....	2
2.2 Formació del professorat en l'àmbit.....	3
2.3 <i>Euroepan Blue Schools</i>	4
2.4 Bases per al disseny de propostes i projectes d'aprenentatge pel foment de la cura i conservació del medi marí.....	5
2.5 Centres educatius referents.....	7
3. Marc normatiu	9
3.1 Àmbit internacional.....	10
3.2 Àmbit europeu.....	13
3.3 Àmbit nacional.....	17
3.4 Àmbit de Catalunya.....	22
4. Desenvolupament del projecte	28
5. Integració al currículum	66
6. Conclusions	71
7. Bibliografia	74

1. Introducció / justificació

L'escola Oleastrum, una escola **pública** d'una línia que ofereix ensenyaments des de segon cicle d'educació infantil fins 6è de primària. Està situada en un meravellós entorn mediterrani i marí, al costat de la platja de l'arenal d'**Hospitalet de l'Infant**. És de nova construcció i la principal raó per la qual va ser creada es deu a les exagerades ràtios d'alumnes dels centres educatius de la zona, sumat a l'augment en els darrers anys de la població a Hospitalet de l'Infant i els nuclis urbans del voltant han sigut el pretext de la creació de l'escola Oleastrum. Això va provocar que els centres educatius propers s'anessin quedant petits per poder atendre tot l'alumnat.

Tal com consta en el projecte educatiu de centre, l'escola Oleastrum ha obtingut el títol d'**Escola Blava Europea**, gràcies al seu compromís i l'àmplia creació i aplicació de projectes en l'àmbit marí de l'entorn proper a l'escola. El projecte *European Blue School* és una iniciativa de la Unió Europea que té com a repte principal l'educació ambiental, especialment dels oceans i les zones costaneres (European Commission, s.d.). A part d'això, com a centre educatiu, tenim la responsabilitat de treballar en concordança amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) redactats a l'agenda 2030 de les Nacions Unides. Un d'aquests ODS és el de "vida marina", que tant pel propi context de l'escola com pels nostres principis educatius i ambientals, el tenim molt present en diversos projectes de l'escola durant tot el curs escolar.

La situació del centre en aquest entorn natural tan privilegiat i la seva proximitat al mar, ens impulsa a promoure situacions d'ensenyament i aprenentatge i projectes educatius relacionats amb l'entorn natural i marí de l'escola. Com a centre educatiu, sentim la **responsabilitat** d'inculcar en els infants valors de respecte cap al nostre entorn natural i cap al medi marí i aquesta iniciativa ens impulsa encara més a **conscienciar** al nostre alumnat sobre la importància d'implicar-se en accions diàries i quotidianes que pretenguin conservar i millorar la situació mediambiental del nostre entorn més proper. D'aquesta manera, promovem la creació de projectes encarats a la conservació de les nostres platges i el mar, propostes d'ensenyament i aprenentatge enfocades a l'adquisició de coneixements sobre la conservació

del medi ambient marí i l'alfabetització oceànica treballant-ho de forma interdisciplinària, global i tenint en compte la participació i el compromís de tota la comunitat educativa.

2. Marc teòric

2.1 Sorgiment de la pedagogia ambiental cap al seu enfocament transversal en l'educació

Si remuntem uns anys enrere, arribem al **sorgiment de la pedagogia ambiental**, a finals del **segle XX**, moment en què es dona un significant canvi en la filosofia i l'educació que transforma la forma en què s'entén la relació entre les persones i el seu entorn en el context de l'ensenyança (Novo, 1986). És des d'aleshores que l'educació no només se centra en el desenvolupament personal i la integració social, sinó que també incorpora una relació més estreta amb la naturalesa. Ja no només es tracta d'ensenyar sobre l'entorn o en l'entorn, sinó d'**educar per l'entorn**, promovent actituds responsables en l'ús dels recursos naturals i en la interacció amb l'entorn.

Tanmateix, als inicis de la pedagogia ambiental, totes les propostes seguien una mateixa línia: La presentació d'un problema mediambiental i al plantejament de situacions habituals, sense establir de forma precisa les competències que s'han de treballar i desenvolupar en la seva ensenyança.

Arribat en **segle XXI**, la visió de la pedagogia ambiental va més enllà i fa un gir important.

El desembre del 2002, les **Nacions Unides** van declarar la ***Década por la Educación para el Desarrollo Sostenible***. Va ser un avís internacional amb l'objectiu de reorientar l'educació i formació en aquest nou model sociocultural. Amb aquesta declaració s'afirma el gran motor de canvi i l'aspecte transformador que representa l'educació.

Es creu que per entendre les problemàtiques del medi ambient actual és essencial una educació ambiental emmarcada en el paradigma de la **complexitat** (Bonil, Junyent y Pujol, 2010). L'objectiu final de l'educació ambiental té un component de compromís individual, de conscienciació i de fomentar una relació harmònica entre l'ésser humà i el medi natural que l'envolta. És per això que s'han de considerar aspectes de l'ètica, filosòfics, de ciències de la conducta humana i principis econòmics que adopta. Aquests components són essencials per orientar l'educació mediambiental marina, de manera que el seu enfocament ha de ser des de

les ciències naturals, però també des de la **transversalitat i globalitat** amb altres disciplines i matèries escolars (Martín-Molero, 1995). Aquest enfocament interdisciplinari, que uneix la pedagogia amb les Ciències Naturals i Humanes, comporta beneficis en totes les àrees del coneixement, enriquint tant l'educació com la comprensió del món en què vivim.

Hi ha dos **enfocaments** diferenciats pels quals la **pedagogia ambiental** s'encarrega d'orientar les interaccions entre els éssers humans i el medi que els envolta:

- La influència de l'entorn com a eina educativa per al desenvolupament d'individus i comunitats.
- La capacitat de l'ésser humà per actuar i impactar positivament en el seu medi

Així doncs, queda clara la responsabilitat dels centres educatius per convertir-se en un entorn on es promou el respecte i el compromís per la cura dels mars i oceans i tota la biodiversitat que abracen. Una influència positiva en aquest àmbit promourà l'acció del nostre alumnat per impactar positivament al medi on habiten, construint una mirada crítica i un sentiment de responsabilitat individual i col·lectiva.

2.2 Formació del professorat en l'àmbit

La importància d'una **formació** en l'àmbit de l'educació per la sostenibilitat es va reconèixer l'any 2010, quan el Consell de la Unió Europea reconeixia que els professionals de l'educació han de rebre formació en aquest àmbit, ja que faran front a desafiaments pedagògics particulars a l'hora de formar els estudiants en un tema transversal com és l'educació per al desenvolupament sostenible. Tot i que cinc anys abans, el **2005**, la **UNESCO**, ja va destacar com mètode innovador per integrar la sostenibilitat en la formació inicial i continua del professorat, l'anomenat "model de competències", en el qual es promou l'educació per a la sostenibilitat a tots els docents i en totes les disciplines educatives. (García et Murga-Menoyo, 2015).

La **formació del professorat** en educació ambiental i concretament, del medi marí i de l'entorn més proper a l'escola és essencial per poder oferir experiències d'ensenyament i aprenentatge enriquidores, significatives i que promoguin en l'alumnat un compromís individual i sentit de responsabilitat pel gran valor i la conservació del nostre entorn natural i costaner. Així doncs, formar i educar en educació ambiental requereix coneixements

comprensius sobre els problemes mediambientals com supòsits teòrics previs, sobretot aquells que més afecten la zona costanera de l'entorn proper, qüestions tals com les característiques del nostre medi marí, les problemàtiques mediambientals a les quals s'afronten els nostres oceans i mars, les seves causes corresponents i les activitats humanes que han contribuït al seu deteriorament. Aquests coneixements per part dels professionals docents són clau per a poder abordar l'ensenyança d'aquests temes de manera efectiva (Martín-Molero, 1995).

És rellevant destacar, tant pel que fa a l'adquisició de coneixements i domini de l'educació ambiental, com a la importància de què els docents estiguin actualitzats, tenint en compte que vivim en un Món en constant evolució i canvi, i en el qual la ciència i la investigació va duplicant el coneixement sobre l'àmbit en qüestió, fet que obliga el sistema educatiu a reaccionar davant d'aquestes evidències, que requereixen noves formes de pensar, articular la informació i, per tant, **noves formes d'ensenyança**. Per contra, si el sistema educatiu no reacciona davant les evidències esmentades, continuarà quedant-se enrere, en lloc de liderar canvis i accions, que per la seva pròpia naturalesa, hauria de promoure (Martín-Molero, 1995).

2.3 European Blue Schools

L'escola Oleastrum té el títol d'escola blava europea, però realment, que vol dir i que implica ser escola blava o ***Euroepan Blue School?***

Les escoles blaves transporten el mar i l'oceà dins l'aula. Tal com s'ha comentat a la introducció del treball, es tracta d'un projecte europeu. Actualment, hi ha 504 escoles blaves a tota Europa, que mitjançant projectes i propostes significatives promouen en l'alumnat consciència i responsabilitat per la conservació i la millora del nostre entorn marí, alhora que fomenta l'adquisició de coneixements sobre biologia marina, problemàtiques actuals mediambientals i altres aprenentatges abordats de forma transversal.

Els **objectius principals** de la xarxa d'escoles blaves són (European Comission, s.d.):

- Alfabetitzar als nostres infants sobre el medi marí, convertint les escoles en motors de canvi i sostenibilitat.
- Construir una relació entre professionals en l'àmbit (biòlegs marins, oceanògrafs, geògrafs, entre altres) i l'escola i la comunitat educativa.

- Crear una xarxa on els docents i professionals de l'educació comparteixin experiències, recursos i col·laborin conjuntament, tant amb centres del mateix país o d'arreu d'Europa.

2.4 Bases per al disseny de propostes i projectes d'aprenentatge pel foment de la cura i conservació del medi marí

Com a mestres, hem de ser conscients que estem formant futurs ciutadans d'una societat que han d'estar capacitats per la presa decisions, en societats democràtiques modernes, sobre diferents matèries, entre elles les relacionades amb el medi ambient i l'impacte de l'ésser humà en el mateix. Així doncs, queda clar que fomentar una **alfabetització científica** sobre l'àmbit en qüestió és crucial, perquè aquests infants siguin adults conscients, crítics, preparats per prendre accions de canvi i millora i decisions basades en coneixement científic i evidencial de la realitat del moment (Pérez et Bravo, 2018).

Tradicionalment, les propostes educatives que giren entorn els problemes mediambientals es basen en la presentació d'alguna problemàtica global i la proposta de solucions convencionals. A més, moltes de les solucions proposades no promouen un canvi en la conducta dels infants en la seva relació amb el medi que els envolta, donat que la situació plantejada és llunyana al seu context real i no el fa participar en la presa de mesures concretes (Pérez et Bravo, 2018). Tenint en compte això, les propostes encarades a conèixer, aprendre, conscienciar i investigar sobre les problemàtiques mediambientals de l'entorn marí han d'estar plantejades en un **context real i proper** a l'infant, i les propostes de canvi que suggereixen comporten canvis en la situació prèviament plantejada. Aquesta presa de decisions per part dels infants no es pot donar sense fomentar la capacitat de **destreses científiques**, el pensament crític, la recerca d'informació, la reflexió, entre altres. Així doncs, les propostes en aquest àmbit han de tenir un espai per desenvolupar i practicar aquestes destreses tan necessàries, una vegada s'ha presentat el coneixement més teòric i com a pas previ a la presa de decisions.

La manera més efectiva de dur a terme propostes sobre la conservació de l'entorn marí és sortint de les aules i aprofitar l'entorn natural que té l'escola, o el que la veu anglesa denomina **outdoor education**. L'entorn ens permet experimentar, contextualitzar aprenentatges abstractes que hem treballat a l'aula, de manera que aquest entorn s'acaba

transformant en un recurs molt valuós per l'aprenentatge, la investigació i el descobriment (Medir et al, 2016).

Tot i que la majoria de pràctiques i propostes que estem acostumats a veure sobre educació ambiental són dirigides a infants de cursos avançats de primària, la realitat és que en les etapes educatives primerenques la involucració en l'educació per la sostenibilitat ha estat més lent (Elliott, 2010). Tanmateix, des de l'escola tenim la responsabilitat de treballar-ho des que els infants són ben menuts, ja que és possible, realista i importantíssim iniciar en l'educació pel medi ambient com més aviat millor. Una pregunta que ens podem fer és: Però com podem treballar l'**educació ambiental** amb els **infants** del segon cicle d'**educació infantil**?

Els i les mestres d'educació infantil han d'adoptar una mentalitat més oberta, àmplia i global i ser conscients que és molt important escollir com plantegem treballar sobre aquesta temàtica amb els més petits i petites de l'escola. Les pràctiques que veiem normalment quan es tracta la sostenibilitat amb infants d'educació infantil són normalment; passejos per la natura o cultivar un hort, entre altres. Els professionals de l'educació que dissenyen aquestes pràctiques són els responsables que es doni un canvi real i cultural més ampli i arrelat. És més probable que es doni aquest canvi quan (Elliott, 2010):

- Els professionals estan compromesos amb la sostenibilitat i actuen com mentors i models a seguir.
- Es treballa en equip i de forma col·laborativa, on cada integrant és important i actua amb un sentit de responsabilitat individual i col·lectiva i on es respecten les diferències individuals de cadascú.
- Tots els membres de la comunitat educativa, inclús les famílies, poden liderar i proposar projectes i accions relacionades amb la sostenibilitat.

En etapes educatives tan primerenques es dona un **avantatge pedagògic** per l'educació en la sostenibilitat. Una habilitat força treballada amb infants petits és la resolució de problemes, que a la vegada és una habilitat essencial per formar futurs ciutadans actius i crítics en matèria de sostenibilitat (Elliott, 2010).

Tant a l'educació infantil com a primària, és important que es tracti el tema de la sostenibilitat i el compromís per tenir cura del nostre entorn marí de forma propera al context real i quotidià dels infants, tal com hem dit prèviament. És d'aquesta manera com els centres

educatius han d'estar en contacte i establir **enllaços amb entitats locals**, com per exemple jardins comunitaris, centres de rescat i rehabilitació marins, organitzacions que treballen mantenint i cuidant les platges, entre d'altres. Aquests enllaços que s'estableixen entre l'escola i aquestes entitats comporten beneficis per ambdues parts, però és essencial que, per una banda, veiem als infants com persones capaces d'actuar i pensar amb creativitat, de comprometre's activament amb problemàtiques del medi ambient del seu context proper, i per l'altra banda, que els professionals de l'educació estan oberts a propostes dels infants, dissenyen situacions d'aprenentatge que impliquin la resolució de problemes, el pensament crític, la presa de decisions. D'aquesta manera els infants poden formar part del poderós procés transformatiu, és clar que si deixem als infants actuar activament i comprometre's, creixeran sent conscients que la seva participació i implicació en crear un Món millor és important i necessària (Elliott, 2010).

2.5 Centres educatius referents

Com a escola blava que recentment ha rebut l'esmentat títol, tenim referents d'altres centres educatius que porten més temps sent-ho i una història i experiència darrere molt interessant. Un referent ben proper a nosaltres és l'**institut Antoni Ballester**, situat a **Mont-Roig**. Fa gairebé dos anys que van rebre el distintiu d'escola blava europea, gràcies al seu gran compromís i totes les iniciatives, projectes i propostes didàctiques que han emprès amb el propòsit de que els seus estudiants prenguin consciència sobre la importància de mantenir i conservar els fons marins i ser futurs ciutadans responsables i compromesos amb la causa (Institut Antoni Ballester, 2024).

És un centre molt actiu i que ja han dut a terme nombrosos projectes significatius en l'àmbit de la sostenibilitat el nostre medi marí.

Un projecte que han realitzat aquest passat mes de gener és la creació de dues col·leccions de contes infantils, en la temàtica de la conscienciació per la cura del medi ambient marí, per part dels estudiants de comunicació audiovisual. Aquests contes els han imprès i portat a les escoles del municipi i a la biblioteca (Institut Antoni Ballester, 2025).

Un altre projecte que han dut a terme ha estat una exposició d'art on l'alumnat ha creat escultures, dibuixos i obres fetes amb materials reciclats trobats al mar que han recollit els

propis alumnes, és a dir, han transformat residus en art per a promoure la reflexió sobre l'impacte humà als oceans. Aquest és un altre gran exemple de treballar la temàtica de la sostenibilitat del medi marí mitjançant projectes transversals, en aquest cas un projecte artístic que uneix sostenibilitat i creativitat, amb un significat molt valuós.

Aquest centre educatiu és un gran referent per nosaltres en aquest sentit i la seva proximitat a la nostra escola ens brinda l'oportunitat de què alguns infants alumnes de l'escola Oleastrum siguin alumnes d'aquest institut i puguin continuar amb la seva formació i donant continuïtat al projecte d'escola blava.

Com a un dels centres referents en l'àmbit de l'estat espanyol està el **Col·legi Santo Tomás de Aquino** és un centre educatiu privat situat a Inca, a **Mallorca**, les Illes Balears. Ofereix ensenyaments des del primer cicle d'educació infantil fins batxillerat. Han dut a terme molts projectes sobre sostenibilitat marina i consciència ecològica, com per exemple, un taller d'ecologia marina sobre la posidònia i els microorganismes que habiten en ella. A través de lupes digitals, els alumnes han pogut observar la diversitat epífita de la posidònia i han pogut conèixer la importància d'aquesta planta en el manteniment de la biodiversitat marina del Mediterrani i en la conservació del litoral costaner.

També han participat en un projecte anomenat RetoTech, en la qual la tecnologia té un paper clau per afavorir l'aprenentatge de l'alumnat per abordar aspectes de gran importància social, com és el tema de la sostenibilitat. Com escola blava, els alumnes de sisè de primària van crear un robot que recull els residus i la brossa de les platges mitjançant un sensor que detecta aquesta brutícia i permet l'entrada al robot, que a la vegada acaba expulsant la sorra de la platja que s'emporta inevitablement (Fundación Endesa, 2024).

És un projecte que dona resposta a una problemàtica real del context proper dels infants, a part de la sostenibilitat i la conscienciació per la cura del medi ambient, és un projecte interdisciplinari en el qual també es treballa tecnologia, programació i aspectes d'altres àrees.

San Anton School és una escola privada situada a Mgàrr, a **Malta**, que ofereix ensenyament a partir dels 18 mesos d'edat fins 4t d'ESO. És un referent europeu d'escola blava que ha emprès nombrosos projectes en tots els nivells d'escolarització que ofereix.

Un d'aquests projectes és la fira de ciències amb el lema "SEA our future", en el qual l'alumnat de tercer d'ESO, per grups, havien de fer-se preguntes de recerca i dur a terme un

procés d'investigació sobre diferents temes com són l'acidificació dels oceans, turbines submarines i els efectes dels pesticides en els ecosistemes marins, i que després van exposar davant de companys, famílies i professorat. Una vegada finalitzat el projecte i les exposicions, un jurat professional en Medi Ambient i educació va avaluar les investigacions i van atorgar premis a aquelles que destacaven per la seva qualitat i rigor científic. Una proposta motivadora que promou la recerca d'informació científica i l'aprenentatge basat en la recerca (San Anton School, 2024).

Aquest marc teòric contextualitza i dona sentit al projecte de millora que es pretén implementar a l'escola Oleastrum, en què tenint en compte tots els **fonaments teòrics**, promovem una educació ambiental, focalitzada en el respecte i la cura pel medi marí, que permetrà formar infants amb capacitat crítica, compromís, respecte i amb capacitat d'actuació per fer del nostre món, un lloc millor per viure-hi tant nosaltres, com tota la biodiversitat que ens envolta, especialment, aquella relativa als mars i oceans del nostre planeta.

3. Marc Normatiu

La normativa educativa i de medi ambient fa palesa de la necessitat i els beneficis d'educar en la sostenibilitat, educar perquè els infants sàpiguen viure en un entorn, ser conscients del seu valor i de la importància de conservar-lo, de respectar el medi marí, tenir una visió crítica de la realitat de les problemàtiques ambientals globals i emprendre accions i decisions ambientalment sostenibles.

La creació de projectes educatius sobre educació ambiental del medi marí va estretament relacionada i contemplada segons el que dicta la normativa internacional, europea, nacional i catalana, en matèria de medi ambient i d'educació ambiental. Com a centre educatiu, hem de tenir en compte aquest marc normatiu, que ens ajuda a delimitar i especificar l'aplicació i el disseny d'aquests projectes educatius.

3.1 Àmbit Internacional

- **Declaració Universal de Drets Humans**

La **Declaració Universal dels Drets Humans** és un document publicat per l'ONU que inclou 30 articles i que especifica els drets que tenim totes de les persones del món, sense distincions per raça, sexe, ètnia o creences religioses.

Un dels drets fonamentals que defensa és el dret que tenen tots els infants a l'educació, que es detalla a l'**article 26**. S'estableix que tothom té dret a una educació gratuïta, almenys pel que fa a l'educació elemental obligatòria. A més, destaca que un dels principals objectius de l'educació ha de ser el desenvolupament de la personalitat humana, l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals (Naciones Unidas, s.d.).

Això va estretament lligat a l'educació que podem oferir al nostre alumnat de l'escola, una formació centrada en la construcció d'una ètica ambiental i d'un compromís individual per la conservació del medi ambient i per la participació activa en la millora de l'entorn natural marítim on viuen.

A més, l'**article 27**, fa referència al dret dels humans de formar part de la vida cultural, les arts i a participar en el progrés científic i els beneficis que en resulten d'ell (Naciones Unidas, s.d.).

Cal posar èmfasi en aquest darrer punt, ja que, a l'escola Oleastrum, impulsem projectes d'investigació en el context del nostre entorn local, on l'alumnat n'és el protagonista, i participa en processos científics i de recerca sobre la situació mediambiental de la zona costanera de la localitat.

- **Convenció sobre els drets de l'infant.** Nacions Unides, el 20 de novembre de 1989

La convenció sobre els drets de l'infant és una eina per concretar els drets socials, culturals, civils, polítics i econòmics de la infantesa. Van ser decretats el novembre de 1989 i són vigents a escala internacional. Aquest document conté 54 articles, la informació es focalitza

en reconèixer els drets dels infants sense distincions per raó de color de pell, sexe, origen o llengua.

El punt C de l'**article 24** d'aquest document normatiu concreta indirectament la importància d'evitar possibles riscos de pol·lució ambiental, ja que pot provocar dificultats en el subministrament d'aigua potable neta a l'hora de combatre malalties i desnutrició (ANUE, 1989). És a dir, l'educació ambiental que oferim al nostre alumnat no només es basa en la conservació del medi natural i marí del nostre entorn per conservar la biodiversitat o lluitar contra el canvi climàtic, sinó que també pot tenir un impacte positiu en les condicions de sanitat i salubritat de la població, sobretot d'aquella part de la ciutadania amb mancances de recursos i en situacions econòmiques i socials vulnerables.

El punt D de l'**article 29** de la convenció estableix que l'educació ha d'anar adreçada a infondre en l'infant el respecte cap a l'entorn natural. Propòsit que tenim a l'escola Oleastrum, com escola verda i blava que som (ANUE, 1989).

- **Acord de París 2015**

L'Acord de París va néixer degut del Protocol de Kioto del 2005, on s'adopten mesures globals per combatre el canvi climàtic i es van establir objectius de reducció d'emissions, però només provinents de països desenvolupats. Les emissions d'aquests països només representen, actualment, un 15% del total d'emissions mundial. En aquest context, va sorgir la necessitat de replantejar la qüestió tot creant el tractat internacional de l'Acord de París, el 2015 (UNFCC, 2015).

Aquest acord introdueix com a objectiu principal i element nou, el compromís mundial de no elevar la temperatura global del planeta a més de 2 graus centígrads, tot animant als països a intentar evitar arribar als 1,5 graus. Aquest tractat internacional, per primera vegada involucra a tots els països contribuir i preparar les seves contribucions amb els objectius del tractat, establint un sistema de transparència comú, per poder observar el progrés en aquest àmbit (UNFCC, 2015).

L'escola Oleastrum, com a centre educatiu compromès que forma ciutadans actius en la conservació del medi ambient, hem de tenir en compte els acords internacionals, com és

l'Acord de París, per així saber cap a on **dirigir** les nostres **accions**, quines temàtiques són més necessàries o útils i enriquidores de treballar, quins objectius mundials s'estan establint en aquest àmbit i traslladar-los al nostre context local.

- **Conveni d'Aarhus**

El conveni d'Aarhus és un tractat internacional adoptat el 25 de juny de 1998 a Aarhus, Dinamarca, va entrar en vigor l'octubre del 2001, tot i que a Espanya va entrar en vigor el març del 2005. Aquest conveni va ser impulsat i desenvolupat amb l'ajuda i la supervisió de la UNECE (Comissió Econòmica per Europa de les Nacions Unides), un organisme de l'ONU. Avui dia, és un tractat que segueix vigent i s'aplica a escala mundial.

Aquest conveni internacional garanteix i promou l'**accés a la informació** per part de tots als ciutadans en matèria de medi ambient.

A més, també estableix la **participació activa** d'organitzacions i dels ciutadans en la presa de decisions i accés a la justícia en aquest àmbit.

Per últim, aquest tractat permet als ciutadans i organitzacions a tenir **accés a la justícia** en matèria de medi ambient, per exemple, si els dos drets comentats prèviament els consideren vulnerats en algun moment. A més, també permet impugnar accions que no compleixin la normativa mediambiental establerta (Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, s.d.).

Els projectes i situacions d'aprenentatge sobre l'educació ambiental marina que desenvolupem a la nostra escola estan basats en dades i evidències científiques gràcies a l'accés que tenim a informació en matèria de medi ambient. Aquest **accés a la informació** també ens permet emprendre projectes on els infants hagin de fer recerca, selecció de la informació i aplicació d'aquesta informació.

Com a escola, un aspecte que considerem molt important que aporta aquesta normativa internacional és la importància que li atorga a la **participació ciutadana** i a les organitzacions en matèria de medi ambient. Un dels nostres propòsits principals és que els nostres alumnes emprenguin accions i actuïn per la conservació de l'entorn marí, i el medi ambient en general, pretenem que siguin ciutadans actius i compromesos amb la causa, que ens involucra a tots els ciutadans del món, que som qui comparteix el planeta Terra.

Som un centre educatiu que **denuncia** les males praxis en matèria de medi ambient que passin per sobre de la **normativa** i les **lleis** en la matèria en qüestió. Gràcies a tractats i normatives referents com el tractat d'Aarhus, podem condemnar actes contraris als nostres principis i a la normativa mediambiental i formar als nostres infants com a ciutadans amb pensament crític que també condemnin aquests actes o situacions per una societat més compromesa en matèria de conservació i cura del nostre planeta.

3.2 Àmbit Europeu

- **Pacte Verd Europeu**

Un dels objectius de la Comissió Europea és establir un pacte ambiental europeu, tal com va esmentar-ho Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió. La resposta de la Unió Europea als reptes ambientals als quals s'enfronta el món en l'àmbit climàtic i mediambiental és l'anomenat **Pacte Verd Europeu**, establert l'any 2019 i encara vigent en l'actualitat.

Aquest pacte neix en la voluntat que la Unió Europea esdevingui clínicament neutra l'any 2025, és per això que cal actuar en tots els sectors de l'economia (Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, 2022).

Alguns dels **objectius principals** són els següents:

- Contribuir a garantir una transició justa i integradora
- Protegir la vida humana, restaurar la biodiversitat i reduir la contaminació
- Avançar cap a una economia neta i circular
- Ajudar a empreses a convertir-se en líders mundials en productes i tecnologies netes i sostenibles.

Principals metes del "Pacto Verde Europeo". Font: Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico, 2022.

Dins el Pacte Verd Europeu hi ha una sèrie d'acords i projectes enfocats a l'assoliment dels objectius i les fites plantejades. Aquests són els més relacionats amb la conservació del medi marí i de les zones marines i costaneres europees. Alguns d'aquests acords, són les següents: (Comissió Europea, s.d.).

- Acord provisional sobre la lluita contra la contaminació procedent dels vaixells
- Acord assolit sobre la reducció de les emissions del transport marítim
- Desenvolupar una economia blava sostenible a la Unió Europea

Com a escola, tenim la responsabilitat d'ensenyar al nostre alumnat quines accions humanes poden afectar greument el medi marí, com per exemple, n'és l'explotació pesquera o el transport marítim. Tenint en compte que hi ha famílies de l'escola que tenen com ofici la pesca o bé alguna professió relacionada amb el transport marítim de mercaderies, els infants han de ser conscients de la importància de dur a terme aquestes activitats de forma respectuosa i amb consciència mediambiental.

- **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible, també coneguts com a ODS, són uns objectius que sorgeixen de l'acord de l'**Assemblea General de les Nacions Unides** del 25 de setembre de 2015, on es va aprovar l'agenda 2030 per al desenvolupament sostenible. Compta amb 17 objectius de desenvolupament sostenible. A l'escola Oleastrum tenim un gran compromís per integrar els objectius dels ODS als projectes i propostes d'ensenyament i aprenentatge. Un d'aquests ODS, més concretament, el **14**, anomenat "vida submarina", té una estreta relació amb els nostres reptes com escola blava (Naciones Unidas, s.d.).

És essencial que siguem conscients que vivim en un planeta blau on més del 70% de la seva superfície està coberta per mars i oceans, que generen la major part de l'oxigen que respirem, regulen el clima de la Terra i ens proporcionen recursos naturals i aliments. Tot i la importància dels nostres mars i oceans pel planeta i el benestar de la població, la Terra s'enfronta a amenaces contínues a causa de l'activitat humana, com l'augment de les emissions de carboni que, entre les múltiples conseqüències, provoca l'augment del nivell del mar, augmenta la temperatura dels oceans i la seva acidificació, tot amenaçant la biosfera marina. Segons recents estudis, tal és l'impacte, que si no aconseguim aturar aquest augment de la temperatura del planeta, més del 90% dels esculls de corall estarien en màxim risc de desaparèixer en els pròxims anys (Pacto Mundial. Red Española, s.d.). A més, cal afegir que Espanya està en una posició molt vulnerable i amenaçada pel canvi climàtic, en comparació amb la resta d'Europa. L'oceà Atlàntic i el mar Mediterrani, que envolten el país en més de 8.000 km de costa, s'enfronta a les amenaces descrites prèviament, destacant l'augment duplicat del nivell del mar des de l'any 2019 en comparació amb anys previs. La contaminació dels mars i oceans també representa una de les majors problemàtiques ambientals que afecten entre altres aspectes, la biodiversitat dels nostres oceans. Els efectes negatius derivats d'aquesta problemàtica els podem trobar al mar Mediterrani i a l'oceà Atlàntic, la zona costanera propera a l'estat espanyol. Tal com s'ha exposat a la revista d'un estudi realitzat pel Departament Científic de Greenpeace, anomenada *Plásticos en el pescado y el marisco*, i publicada l'any 2016, els resultats d'una investigació duta a terme a 121 peixos individuals d'espècies comercials, com són la tonyina o el peix espasa, d'aquestes zones marines conclou que el 18,2% de les mostres contenia residus de plàstic (Departamento Científico de Greenpeace, 2016). Clarament, no només afecta les espècies marines, sinó que

també a ens perjudiquem a nosaltres mateixos, els éssers humans, que consumint peixos estem ingerint inconscientment microplàstics que, consegüentment, comporten efectes nocius per la nostra salut.

Des de l'àmbit educatiu, tenim la responsabilitat i el compromís de fer front al canvi climàtic i les consegüents amenaces que comporta, que és en part, l'objectiu de l'ODS 14, tot educant i conscienciant als nostres infants, fomentant la protecció dels ecosistemes marins i reduint la contaminació de les aigües i de la superfície terrestre. Sense oblidar la importància de promoure la investigació científica en matèria de tecnologia marina i reforçar el dret internacional corresponent als mars i oceans (Pacto Mundial. Red Española, s.d.).

- **Directiva (UE) 2019/904 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019**, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic en el medi ambient.

El DOUE o Diari Oficial de la Unió Europea és la font oficial on les diverses organitzacions i institucions de la Unió Europea publiquen decisions diàries i actes legislatius aprovats, publicats per l'Oficina de Publicacions Oficials de la Unió Europea, amb seu a Luxemburg.

Una d'aquestes normatives publicades és la Directiva (UE) 2019/904 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic en el medi ambient. Aquesta directiva parla de mesures de reducció de l'ús de plàstics d'un sol ús, enfocant la problemàtica als **ecosistemes marins**, evitant que aquests residus de plàstic arribin als oceans, afectin la biodiversitat marina i contaminin els ecosistemes aquàtics.

Aquesta mateixa normativa, cita els ODS, concretament el 14 “La reducción de la basura marina constituye una acción clave para la consecución del Objetivo de Desarrollo Sostenible de las Naciones Unidas n.o 14, que consiste en conservar y utilizar de forma sostenible los océanos, los mares y los recursos marinos para el desarrollo sostenible” (Agenda Estatal. Boletín Oficial del Estado. s.d.).

A l'escola Oleastrum treballem els Objectius de Desenvolupament Sostenible a tots els nivells educatius, sobretot el 14, ja que sent escola blava, impulsem molts projectes relacionats amb el medi i la vida marina. Una de les problemàtiques que treballem és l'ús desmesurat de plàstics que utilitzem i que acaben arribant al mar i les seves conseqüències en la conservació de la biodiversitat marina. Conèixer la normativa actual d'aquest àmbit és rellevant per **contextualitzar** aquestes propostes des d'una visió més **realista** al **context** actual europeu i del mar Mediterrani.

- **Directiva 2014/89/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 23 de julio de 2014, por la que se establece un marco para la ordenación del espacio marítimo.**

Estableix un marc normatiu sobre les diferents **activitats econòmiques** que es desenvolupen en **espais marítims**, tenint en compte l'impacte que poden causar al medi marítim i fomentant el desenvolupament d'aquestes activitats de forma sostenible. És a dir, aquest decret pretén buscar un equilibri entre el desenvolupament econòmic i la conservació del medi marítim, ambdues poden existir si s'estableix un marc normatiu que contempli el desenvolupament d'aquestes activitats de forma que no comporti un impacte negatiu per l'entorn natural.

És important que, al nostre alumnat, quan es realitzin experiències d'ensenyament i aprenentatge sobre activitats econòmiques de l'àmbit marítim, com pot ser la pesca, el transport marítim o l'aqüicultura han de prendre consciència que no són activitats que, en la seva totalitat, comporten una amenaça per a l'entorn natural marí, sinó que es poden adaptar perquè puguin coexistir el desenvolupament econòmic d'aquestes activitats i a l'hora el desenvolupament sostenible. Sobretot, tenint en compte que, pel context de l'escola, l'activitat econòmica d'algunes famílies està relacionada amb alguna de les comentades prèviament.

3.3 Àmbit Nacional

- **Constitució espanyola**

La Constitució espanyola és el centre del sistema polític i de l'ordenament jurídic d'Espanya. L'actual Constitució espanyola va ser publicada pel Rei Juan Carlos I, el 29 de setembre de l'any 1978. Aquest document consta d'un preàmbul, seguit d'11 títols, que, a la vegada, recullen un total de 169 articles.

A l'**article 27** de la Constitució espanyola, s'especifica **el dret a l'educació**, i estableix que l'educació bàsica ha de ser gratuïta i obligatòria per a tots els infants (Gobierno de España, 1978).

L'**article 45** fa referència a la **conservació** i la cura del **medi ambient**. Estableix que tota persona té dret a viure en un entorn ambiental adequat per al seu desenvolupament, i se li atribueix el dret a conservar-lo. Fa referència a la utilització racional dels recursos naturals per part de tots els poders públics i a la solidaritat i compromís col·lectiu per protegir la qualitat de vida i defensar i conservar el medi ambient. A més, especifica que tota aquella persona que se salti l'esmentat prèviament se li aplicaran sancions penals i l'obligació de restaurar el mal causat (Gobierno de España, 1978).

- **Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre (LOMLOE)**, por la que es modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.

Com a centre educatiu català situat dins l'estat espanyol, hem de regir la nostra actuació professional educativa basant-nos en la llei educativa espanyola, la LOMCE, i també, per l'autonomia que li pertoca a la comunitat autònoma de Catalunya, a la LEC. Ambdues van de la mà i segueixen una línia normativa i educativa coherent.

La **LOMLOE** és la nova llei orgànica que regeix el sistema educatiu espanyol en substitució de la LOMCE de 2013. Així doncs, és la llei educativa referent d'Espanya que abraça el funcionament de tot el sistema educatiu de l'estat: l'educació infantil, l'educació primària, l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i l'ensenyament universitari.

Al **preàmbul** de la **LOMLOE** s'especifica la necessitat d'atendre el desenvolupament sostenible d'acord amb les bases establertes a l'Agenda 2030. Remarca que l'educació per la sostenibilitat i la conservació del medi ambient ha d'estar integrat als plans i programes

educatiu de la totalitat de l'ensenyança obligatòria. L'educació per al desenvolupament sostenible, entre altres coneixements i valors, inclou l'educació per a l'acció local, clau per abordar l'emergència climàtica des del context de l'infant. L'alumnat ha de conèixer les causes i les conseqüències de les diverses problemàtiques del medi ambient, sobretot del seu entorn local i a partir d'aquí, mitjançant l'educació, hem de procurar desenvolupar en els infants l'empatia cap a l'entorn natural, capacitats, valors, coneixements i l'assumpció d'un paper actiu en la cura i la conservació de l'entorn local, sobretot el medi marí que ens envolta (Jefatura del Estado, 2020).

A l'**Article únic**, número 1, de *Modificación de la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación*, com a novetat de la nova llei d'educació LOMCE, s'ha afegit l'apartat *r*, dedicat a remarcar l'educació per a la transició ecològica amb criteris de justícia social i la contribució per a la conservació i la sostenibilitat ambiental, social i econòmica (Jefatura del Estado, 2020).

L'**article 4**, de "La enseñanza bàsica" també inclou al darrer apartat que 'l'ensenyança bàsica ha de permetre desenvolupar en l'alumnat coneixements i competències indispensables pel seu desenvolupament personal, que els permeti inserir-se en la societat i participar activament en el desenvolupament sostenible i la cura i conservació de l'entorn natural del nostre planeta (Jefatura del Estado, 2020).

L'**article 18**, dedicat a l'organització del currículum, especifica les àrees d'aquest, entre aquestes, està l'àrea **Coneixement del Medi natural, social i cultural**, que es pot desdoblar en ciències de la naturalesa i ciències socials. Aquesta és l'àrea principal des de la qual s'aborda amb els infants el desenvolupament de la sostenibilitat i les problemàtiques ambientals marines (Jefatura del Estado, 2020).

A més, remarca que les àrees tindran un **caràcter global i integrador**, aspecte molt important de l'educació ambiental, que tal com s'ha comentat prèviament al marc teòric, la seva aplicació transversal és clau, pel fet que els coneixements, capacitats i valors que integren la temàtica ambiental són diversos i nombrosos, i per tant impliquen altres àrees.

A més, l'**article 110** de la LOMCE titulat "accessibilitat, sostenibilitat i relacions de l'entorn" remarca que les institucions educatives, en col·laboració amb les **entitats** del context proper al centre, han de promoure la sostenibilitat ambiental i la cooperació social per protegir la

biodiversitat, creant comunitats educatives obertes que actuïn com a motors de la transformació social i comunitària (Jefatura del Estado, 2020).

Per últim, a la **disposició adicional sisena**, titulada “Educació per al desenvolupament sostenible i per a la ciutadania mundial”, fa referència al 4t ODS de l’Agenda 2030, en el qual s’especifica que l’educació ambiental es tindrà en compte en els processos de **formació de professorat**. Especifica que l’any 2025, tot el personal docent haurà rebut qualificació en les fites establertes a l’Agenda 2030 (Jefatura del Estado, 2020).

A l’escola Oleastrum, un dels nostres objectius va adreçat a la promoció de la formació del professorat, també essencial per educar en matèria de sostenibilitat ambiental.

- **Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental.**

La llei 21/2013 estableix un marc normatiu dels plans, programes i projectes en l’àmbit de l’estat espanyol, amb l’objectiu principal de garantir en tot el país un òptim nivell de protecció ambiental amb la finalitat de promoure un desenvolupament sostenible.

Aquesta llei està subdividida en tres títols principals que inclouen un total de 64 articles. El **títol I** conté els principis i disposicions generals, el **títol II** les disposicions reguladores dels procediments d’avaluació ambiental i, finalment, el **títol III** regula el seguiment i el règim sancionador.

Per a una comprensió més profunda d’aquesta normativa, amb el terme avaluació ambiental es refereix al procés mitjançant el qual s’analitza els efectes significatius dels projectes i programes abans de la seva adopció, aprovació i autorització a ser aplicats al medi ambient. D’aquesta manera, es controlen, en part, els efectes d’accions humanes al medi ambient, derivades de projectes o programes, sent obligatori prèviament una revisió exhaustiva dels possibles efectes en el mateix i el màxim foment d’alternatives més sostenibles.

L’últim títol de la normativa especifica les sancions en el cas de no compliment de la llei.

A l’escola Oleastrum, en el marc l’escola blava i dels projectes i activitats que impulsem sobre educació ambiental del medi marí, ens preocupen per a traslladar al nostre alumnat la comprensió sobre les causes i les conseqüències que pot tenir l’acció humana en les zones costaneres i marines del nostre entorn. Aquest coneixement els permetrà comprendre que hi ha normatives que recullen les conseqüències legals de les males praxis cap a l’entorn

natural.

- **Ley 2/2013, de 29 de mayo, de protección y uso sostenible del litoral** y de modificación de la Ley 22/1988, de 28 de julio, de Costas.

La llei 2/2013 és basada en la conservació de les costes i el litoral espanyol, protegint l'entorn natural de possibles amenaces o accions humanes que puguin tenir efectes negatius en ell. A més, reforça la **protecció del litoral** enfront de l'amenaça del **canvi climàtic**, establint noves mesures per mitigar-ne els efectes, o de les **concessions** és a dir, al permís que es dona a particulars o empreses d'aquests terrenys costaners de domini públic.

Conèixer aquestes lleis com educadors en projectes d'escola blava, ens permet entendre i ser conscients de les mesures que ja s'estan establint en l'àmbit estatal per a la conservació del litoral i les costes espanyoles. D'aquesta manera, ajuda el personal docent a integrar aquests conceptes a l'ensenyament, promovent una cultura de sostenibilitat i respecte pel litoral entre els estudiants, tenint en compte en quin punt es troba el nostre país en aquesta matèria i contextualitzant les accions educatives de la forma més realista possible.

- **Real Decreto 363/2017, de 8 de abril, por el que se establece un marco para la ordenación del espacio marítimo.**

Aquest Decret contempla 14 articles dividits en 3 capítols fomenta el creixement sostenible de les economies marítimes. És la transposició de la *Directiva 2014/89UE del Parlamento Europeo y del Consejo de 23 de julio de 2014 por la que se establece un marco para la ordenación del espacio marítimo*, que s'ha exposat prèviament a l'apartat del marc normatiu europeu. Per tant, també estableix un marc normatiu per la coexistència d'activitats econòmiques marítimes i el desenvolupament sostenible.

Donat que aquest Real Decret és una transposició de la Directiva 2014/89UE, contempla una normativa semblant però adaptada al **context** de l'**estat espanyol**. És d'aquesta manera que podem tenir-la present per crear projectes o situacions d'aprenentatge sobre les activitats econòmiques marítimes, sobretot les que es treballen a la nostra localitat, tot valorant la seva

coexistència amb el desenvolupament sostenible.

3.4 Àmbit de Catalunya

- **Estatut d'Autonomia de Catalunya**

La Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya és la norma institucional bàsica que defineix els drets i deures de la ciutadania de Catalunya, les institucions polítiques i les seves competències i relacions amb l'Estat. L'última versió d'aquest Estatut va ser publicada el 28 de setembre de 2006 pel Parlament de Catalunya i va ser inclosa dins el BOE.

Aquest document està organitzat en diferents títols, articles i disposicions que tracten sobre les competències, els drets i l'autonomia del govern de Catalunya.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga a la Generalitat de Catalunya, al **Títol IV**, competències en l'àmbit educatiu. El mateix títol esmenta la competència de Catalunya per adaptar el currículum a la seva pròpia realitat (Generalitat de Catalunya, 2006). Això ens dona llibertat a l'escola Oleastrum a poder dissenyar i aplicar projectes educació ambiental del medi marí basats en el context proper a l'alumnat, i per tant tractant problemàtiques de l'entorn marí i costaner de la localitat, proposant activitats de conservació del medi marí a l'entorn proper a l'escola o projectes de recerca científica sobre l'afectació del canvi climàtic al mar Mediterrani. Tot això, seleccionant les metodologies que considerem segons el caire de cada activitat o projecte, seguint la nostra línia pedagògica d'escola.

- **Llei d'Educació de Catalunya (LEC)**

La Llei d'Educació 12/2009 o LEC (Llei d'Educació de Catalunya) estableix el funcionament i l'organització del **sistema educatiu català**. Per això, estableix els criteris per a l'organització pedagògica dels centres, ordena la funció pública docent i menciona el Consell escolar de Catalunya i altres òrgans de participació, entre altres coses.

L'**article 2** de la LEC estableix els principis rectors del sistema educatiu, un d'aquests principis és el que anomenen "El respecte i la preservació del medi ambient i el gaudi respectuós i responsable dels recursos naturals i del paisatge". És així doncs, que com a centre educatiu, tal com dicta la normativa, hem de promoure un compromís col·lectiu i individual a l'alumnat, pel que fa a la preservació de l'entorn natural, l'aprenentatge dels factors causants i conseqüents d'un ús irresponsable dels recursos naturals i de les accions contribuïdores al canvi climàtic.

- **LLEI 8/2020, del 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral.**

Aquesta llei té com a propòsit principal establir un marc normatiu per a la protecció, gestió i ordenació sostenible de les costes que conformen el litoral de Catalunya. Aquesta llei s'organitza en 8 títols, dins de cada un d'ells hi ha un seguit d'articles.

Tal com s'exposa a l'**article 3 del títol 1** "Disposicions Generals", les finalitats més destacables d'aquesta llei són, entre d'altres (Generalitat de Catalunya, 2020):

- Facilitar, per mitjà de la planificació racional de les activitats el desenvolupament sostenible de les costes catalanes, garantint que es tinguin en compte el medi ambient i els paisatges de manera.
- Establir mesures de conservació i de recuperació de la qualitat de les platges.
- Preservar i recuperar les zones costaneres, els seus ecosistemes i les espècies protegides, en benefici de les generacions presents i futures.
- Adaptar les àrees de la costa als efectes del canvi climàtic.

És essencial que treballem amb l'alumnat la situació en què es troben les zones costaneres catalanes i quines mesures de conservació i recuperació s'hi estan desenvolupant. Com a mestres, hem de ser conscients que els infants adquireixen un coneixement més profund i un aprenentatge més significatiu si aquest està **contextualitzat** i és **proper** a la seva **realitat**. És d'aquesta manera que si volem que el nostre alumnat aprengui i investigui sobre el medi ambient marí i els problemes que aquest afronta causa de les accions humanes i problemàtiques globals que n'esdevenen com és el canvi climàtic, és molt més profitós fer-ho a partir de la situació que es troben les zones costaneres catalanes, els ecosistemes locals i la biodiversitat de les aigües marines del litoral català. Per tant, és evident la necessitat de conèixer **lleis i normatives** en el marc normatiu de Catalunya, per part del personal docent,

per entendre i traslladar a l'alumnat en quin punt es troba la nostra comunitat autònoma en la conservació i la protecció del nostre entorn costaner.

- **Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil**

Pel que fa al Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, i tal com posa a les disposicions generals del document, durant l'educació infantil, els infants han d'adquirir, entre altres competències, la de conèixer i interpretar l'entorn mitjançant l'exploració d'aquest.

Un dels **eixos** entorn els quals els infants han d'adquirir les **competències específiques** en acabar l'educació infantil és:

- Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat.

Els infants neixen amb la curiositat i necessitat d'entendre el Món en què viuen, observen l'entorn i inclús n'elaboren hipòtesis. La seva curiositat nata els emporta a aprendre sobre el seu entorn. Aquest mateix eix es divideix en les següents competències específiques:

- **Competència específica 1.** Observar i reconèixer característiques de materials i elements i establir relacions entre ells, mitjançant l'experimentació i la manipulació sensorial, per avançar cap a estructures de pensament cada vegada més complexes desenvolupant habilitats de raonament matemàtic.

La primera competència específica es refereix a les habilitats que permeten a l'infant crear connexions lògiques sobre les observacions del seu entorn.

- **Competència específica 2.** Desenvolupar, de manera progressiva, diferents formes de raonament i procediments del pensament científic, a través de l'observació i la manipulació, per iniciar-se en la interpretació de l'entorn i respondre de manera creativa als diferents reptes i situacions.

Aquesta segona competència específica fa referència als processos de pensament i raonament crític per analitzar reptes i situacions i proposar solucions creatives.

- **Competència específica 3.** Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la mateixa acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn.

Aquesta tercera, que segons el meu parer, és la que està estretament més vinculada amb la presa de consciència del valor del nostre entorn natural i el desenvolupament d'accions respectuoses i sostenibles amb el medi ambient.

Cal destacar que aquest eix, presentat anteriorment, s'ha de treballar en sintonia amb els altres tres eixos amb els quals està estretament relacionat, fet que requereix situacions i propostes plantejades des de la **globalitat i la interdisciplinarietat**.

- **DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**

Pel que fa al DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, és considerat un instrument normatiu del model educatiu que està dissenyat perquè la seva aplicació a les aules permeti crear una societat, entre altres valors, activa, sostenible, verda i democràtica.

Aquest currículum consta de sis vectors dissenyats per avançar cap a la millora educativa. Un dels vectors és el de la ciutadania democràtica i consciència global. Aquest vector ens parla del profund respecte que els infants han de desenvolupar cap a les persones i el planeta. Infants amb capacitat d'opinió crítica i d'actuar en conseqüència, per contribuir a la millora del món on vivim. Treballar aquest vector a l'aula ens impulsa al disseny de **situacions d'aprenentatge** i propostes que promou la seva actuació per incidir en el seu **entorn local** des d'una mirada crítica global. Hem de presentar als infants preguntes que permetin a l'alumnat fer-se noves preguntes, ser protagonistes d'experiències d'aprenentatge profund, rellevant i significatiu, com per exemple “com podem reduir la nostra petjada de carboni per ajudar a revertir el canvi climàtic” (Generalitat de Catalunya, s.d.).

Tal com s'esmenta al decret del currículum d'educació primària, al punt dos de l'**article 3**, certs aprenentatges des de totes àrees i àmbits s'han de plantejar de forma transversal, un dels exemples que ens aporta és l'educació per la sostenibilitat i el consum responsable.

A més, dins l'apartat d'**objectius generals**, un d'aquests fa referència la presa de consciència sobre les problemàtiques que ens hem plantejat com a societat i que queden reflectides en els

objectius de desenvolupament sostenible, com és el de l'**ODS 14**, referent al respecte i sensibilitat cap a la biodiversitat dels medis marins.

El currículum remarca que la vinculació i coherència entre les competències clau i els reptes dels s. XXI és el que donarà sentit als aprenentatges, fet que requereix que les propostes didàctiques i situacions d'aprenentatge s'apropin a les problemàtiques reals de la vida quotidiana. De fet, les competències clau del currículum són una adaptació de les competències clau establertes al Consell de la Unió Europea, per vincular les competències curriculars amb els reptes actuals.

Una d'aquestes competències clau és la "competència ciutadana" fa referència a la participació activa de l'alumnat com a membres de la societat, des d'una mirada crítica i amb un compromís cap a la sostenibilitat, prenent com a marc referent els objectius de desenvolupament sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

Tot i que, pel que fa al tema de la sostenibilitat i el projecte d'escola blava, l'àrea del currículum més relacionada és la de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural. Tanmateix, abans de detallar els aspectes més significatius d'aquesta àrea curricular, cal remarcar que l'escola ha de saber impartir coneixements sobre la sostenibilitat i el medi marí, les problemàtiques mediambientals actuals, alfabetitzar en aquest àmbit i promoure canvis d'actitud positius i un compromís de l'alumnat de forma transversal, és a dir, des de propostes globals on es treballi la sostenibilitat des de les diferents àrees curriculars.

L'àrea de **Coneixement del Medi Natural i Social** parteix de l'adquisició per part dels infants d'habilitats, conceptes i actituds en molts aspectes, entre ells està l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global, que requereix promoure propostes i projectes educatius encarats a l'alfabetització en termes de sostenibilitat i treballar per l'adquisició dels ODS. Alhora, es divideix en 8 competències específiques que es despleguen en els criteris d'avaluació per a cada cicle.

Aquesta competència es divideix en tres blocs, un d'ells és el de societats i territoris, que fa referència a la interpretació personal del Món i dels reptes presents en l'entorn local i global de l'infant, tot emprenent accions democràtiques, sostenibles i compromeses. Promou que els infants prenguin consciència de la repercussió de l'acció humana al medi ambient i l'impacte que en generen, tot involucrant l'alumnat en l'adquisició d'hàbits de vida sostenibles. Dins el bloc de societats i territoris, podem trobar els sabers de cada cicle dividits en els següents

Natàlia Pinyol i Pinel
TFG II

subtítols: reptes del Món actual, lliçons del passat, alfabetització cívica i consciència ecosocial.

4. Desenvolupament del projecte

Des de l'escola Oleastrum ens esforcem per dissenyar i aplicar propostes educatives que reforcin el nostre compromís per l'educació mediambiental marina, és per aquesta raó que ja vam rebre la titularitat d'escola blava, per seguir treballant en aquesta línia i obrir-nos la porta a noves experiències en aquest marc de treball.

Com a centre educatiu, sentim la responsabilitat de promoure en els nostres infants la capacitat essencial de saber prendre decisions sostenibles, de tenir capacitat crítica i d'acció. Els infants estan en continu creixement i en plena formació de la seva personalitat, és per això que fomentar aquests aprenentatges i habilitats és essencial perquè creixin sent ciutadans responsables i amb un compromís individual i col·lectiu per a la cura del nostre planeta.

A les següents taules, s'estableixen una sèrie d'objectius que volem adquirir, com a escola, en un termini de quatre anys, fins a la nova revisió del projecte educatiu de centre. Els objectius estan dividits en tres àmbits, el pedagògic, el de comunitat educativa i el de gestió. Cada objectiu compta amb una o més estratègies, que ens permeten conèixer, en part, el camí que hem de recórrer i tracen les accions que hem de prendre per poder adquirir l'objectiu en qüestió. A la vegada, cada estratègia té una sèrie d'accions o propostes educatives que segueixen la línia que marca l'estratègia de l'objectiu. Cada un d'aquests projectes i activitats s'expliquen detalladament, i es concreta qui són els seus responsables, els recursos específics per poder dur-les a terme i indicadors d'avaluació, tant del procés com dels resultats. Aquests indicadors ens ajuden a avaluar la funcionalitat de l'activitat en el procés d'adquisició de l'objectiu corresponent. Per últim, cada activitat es concreta en quin curs o cursos es durà a terme, dins el termini dels quatre cursos escolars.

Àmbit pedagògic								
Objectiu 1. Fomentar l'educació ambiental marina mitjançant l'aplicació de propostes educatives enfocades a l'ensenyament i aprenentatge de les problemàtiques ambientals marines.								
Estratègia 1.1. Incentivar l'alumnat a profunditzar en el coneixement de les problemàtiques ambientals que afecten mars i oceans des d'un enfocament interdisciplinari i científic, basat en evidències.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Creació d'un pòdcast anomenat “ Nosaltres cuidem el mar ”, per part de l'alumnat de cicle mitjà i superior sobre experiències d'escola en l'àmbit d'escola blava i contingut resultant d'investigacions i recerques per part de l'alumnat en problemàtiques ambientals	Professorat de llengües i de ciències naturals, socials i culturals	Material de gravació <i>Software</i> d'edició d'àudio Aparells digitals amb connexió a internet	Implicació de l'alumnat en tot el procés, tant de preparació del contingut com de la gravació del pòdcast	Nombre d'escoltes del pòdcast Validesa científica del contingut del pòdcast Maduresa lingüística del text				

<p>dels mars i oceans. Serà penjat al compte de <i>Spotify</i> de l'escola.</p>								
<p>2. Redacció per part de l'alumnat de cycle superior de contes d'educació ambiental marina que mostrin les problemàtiques en aquest hàbitat natural i com aquestes afecten la seva rica biodiversitat. Els alumnes de cycle superior explicaran el conte a l'alumnat d'infantil i seran inclosos a la biblioteca del centre.</p>	<p>Comissió de biblioteca Professorat de llengua catalana</p>	<p>Equip d'impressió</p>	<p>Observació de l'originalitat, creativitat i varietat d'idees dels alumnes a l'hora de pensar i redactar el conte</p>	<p>Originalitat i adequació dels contes a la temàtica a tractar Habilitat comunicativa de l'alumnat en la narració del conte als infants d'educació infantil</p>				
<p>3. La setmana dels mars i oceans en commemoració al Dia Mundial dels Mars i Oceans, el 8 de juny. Organització de projectes i propostes d'escola blava a tots els nivells</p>	<p>Comissió d'escola blava en col·laboració amb tot l'equip docent</p>	<p>Materials necessaris per dur a terme les activitats i propostes.</p>	<p>Grau de motivació i satisfacció envers les diferents propostes Valoració de</p>	<p>Qualitat i rigor científic de les propostes i productes finals dels diferents projectes duts a terme durant</p>				

d'ensenyança, durant tota la setmana.			l'esforç i del bon treball d'equip per part de l'alumnat	la setmana				
---------------------------------------	--	--	--	------------	--	--	--	--

Activitats

Activitat 1: La creació d'un pòdcast “Nosaltres cuidem el mar” per part de l'alumnat de cicle mitjà i superior de l'escola, suposa una activitat **interdisciplinar**, que combina el treball de la llengua catalana, a l'hora d'organitzar, crear, i corregir el text del contingut del pòdcast, però també abraça la matèria de ciències naturals, socials i culturals, ja que és molt rellevant seleccionar la informació que es vol afegir a la gravació, sobre experiències del centre en l'àmbit d'escola blava i contingut resultant d'investigacions i recerques per part de l'alumnat en problemàtiques ambientals dels mars i oceans. El professorat de llengües i de ciències naturals, socials i culturals són les principals responsables d'aquesta proposta educativa.

És una activitat que potencia l'aprenentatge **significatiu**, afavoreix les habilitats comunicatives, el treball cooperatiu i es treballa la competència digital. També és una activitat que desperta la **motivació** de l'alumnat, donat que el producte final serà publicat al compte de *Spotify* de l'escola, de forma que aporta valor i rellevància a aquesta proposta educativa.

Tal com s'exposa al marc teòric d'aquest projecte de millora del PEC, la **transversalitat i la globalitat** són aspectes essencials per orientar l'educació mediambiental marina. Sense dubte, i tal com s'ha comentat la creació d'un pòdcast sobre aquesta temàtica permet als infants treballar diverses àrees curriculars i una gran diversitat d'aprenentatges i coneixements, fet que enriqueix la proposta educativa.

Aquesta proposta també va alineada amb el que dicta el **currículum d'educació primària** en referència la transversalitat dels aprenentatges. S'exposa la importància de fomentar de forma interdisciplinària sobretot certs aprenentatges i coneixements, entre ells, l'educació per la sostenibilitat i el consum responsable.

A més, aquesta proposta educativa apropa les **tecnologies digitals** als infants de forma que, tal com s'exposa al **currículum** d'educació primària és important adoptar hàbits d'ús segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals, òbviament amb l'acompanyament de l'adult, en relació amb l'accés de forma segura i amb propòsit educatiu a la xarxa.

Activitat 2: Aquesta segona proposta tracta sobre la **redacció**, per parelles, per part de l'alumnat de cicle superior, de cicle superior, **de contes relacionats amb el medi ambient marí i les problemàtiques ambientals** que confronta, els efectes que té en la biodiversitat que hi habita i el foment d'accions positives per a la conservació d'aquest medi natural, enfocats a infants d'educació infantil.

Prèviament a la redacció de les narracions, l'alumnat ha de tenir certs coneixements sobre problemàtiques ambientals, de manera que les primeres sessions se centraran a **aprofundir** una mica més sobre el **tema** i posteriorment, poder fer **l'elecció** de la **temàtica** del conte. El **procés de redacció** de contes es durà a terme durant estones de les hores de català, pel que fa a la part de redacció de la narració, a medi, pel que fa a l'aprenentatge de les problemàtiques mediambientals marines i a les hores d'educació artística plàstica, per a dissenyar i crear les il·lustracions dels contes. Una vegada els contes ja estan acabats i impresos, els mateixos alumnes de cicle superior llegiran el seu conte, juntament amb la seva parella de treball, a l'alumnat d'educació infantil, en una "tarda de contes". Posteriorment, seran inclosos a la biblioteca de l'escola perquè els puguin llegir altres infants de l'escola.

És un projecte que es treballa de forma totalment **transversal** i que va molt lligat amb el currículum. A part de tots els beneficis que pugui

tenir pel que fa al propi procés d'ensenyament i aprenentatge, com pot ser, la millora de les competències comunicatives i de l'expressió escrita, també hi ha altres aspectes positius rellevants que resulten d'una proposta educativa com aquesta; com per exemple; els **vincles** que es creen entre els grans i els petits de l'escola, el foment de l'augment de l'**autoestima** i el sentiment de **gratificació** de poder incloure els llibres redactats pels nens a la biblioteca de l'escola, la promoció del **gust per la lectura** i el foment de la **creativitat** i la imaginació sobretot en la creació de les il·lustracions per a la narració.

Treballar una temàtica tan complexa com la sostenibilitat amb els infants d'**educació infantil** pot suposar un repte pels docents, això no obstant, una manera de treballar-ho és mitjançant la **lectura de contes** que tracten sobre aquests temes i que s'adapten al nivell dels infants per fomentar aprenentatges i reflexions ajustades a la seva capacitat. Tal com s'exposa a l'apartat teòric d'aquest treball, és essencial, i més la nostra escola que té el títol d'escola blava, treballar en aquest àmbit amb tots els nivells educatius de l'escola, adaptant-ho al seu nivell i de forma propera al context real i quotidià dels infants.

Activitat 3: A l'escola celebrem el **Dia Mundial dels Mars i Oceans**, el dia **8 de juny**, ja que pretenem donar la importància que mereix a la conscienciació sobre la cura dels entorns naturals marítims o oceànics i tota la seva biodiversitat, sobretot com escola blava que som. Així doncs, durant tota la **setmana**, s'organitzen **activitats i propostes** educatives on participa tot l'alumnat i personal docent del centre, inclús en activitats internivell, i també, interdisciplinaris.

Com a escola blava, aquesta celebració esdevé un moment clau per reforçar la **identitat ecològica** del centre, posant en valor el treball fet durant el curs i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (**ODS**), ja que tal com s'exposa al **marc normatiu** d'aquest projecte de millora, a l'escola Oleastrum tenim un gran compromís per integrar els ODS, sobretot el 14, sobre la vida submarina, tot educant i conscienciant als nostres infants.

És una setmana en què es promou la col·laboració entre alumnat de diferents edats, afavorint la **cohesió** i l'aprenentatge entre iguals i on també, alumnes grans preparen i organitzen activitats per als més petits, com jocs, teatres o lectures. Aquesta oportunitat de treballar en algunes de les propostes, de forma internivell, permet la creació de **vincles** significatius i valuosos entre **alumnes** de diferents edats.

Pel que fa al **currículum d'educació infantil**, l'eix 3 anomenat "Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat", consta de 3 competències específiques, una d'elles suposa un acostament respectuós cap al medi natural per fomentar la consciència de la necessitat de fer-ne un ús sostenible. Per tant, aquesta setmana de projectes i activitats relacionades amb l'entorn marí i la seva conservació permet treballar aquest eix curricular de forma extensa i detallada.

Àmbit pedagògic								
Objectiu 2. Impulsar l'ús de l'entorn natural proper a l'escola per aplicar aprenentatges i projectes d'educació ambiental marina.								
Estratègia 2.1. Organitzar accions sostenibles en l'entorn natural proper a l'escola dins del marc de projectes orientats a la conservació i sostenibilitat del medi marí.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Projecte SplashLab , inclòs dins el Programa STEM per al laboratori de participació en Terres i Aigues. Projecte impulsat per <i>PROBLEU</i> , iniciativa europea que promou l'aprenentatge basat en projectes dins del marc de l'educació oceànica, enfocat	Comissió d'innovació educativa	Aparells tecnològics i equip de laboratori	Grau de coneixement i aplicació de la tecnologia en les activitats, per part de l'alumnat	Evidències de l'enquesta de valoració del projecte duta a terme per l'alumnat al final del projecte Resultat de les investigacions i qualitat de les				

<p>a cycle mitjà i superior de primària.</p>				<p>conclusions estretes de les diferents propostes</p>				
<p>2. El tresor de la platja i el Monstre Menjabrossa és una activitat que forma part d'un projecte d'escola per l'alumnat d'educació infantil que promou la descoberta de l'espai natural de la platja, les espècies que hi habiten i la comprensió que els residus tenen efectes negatius pel medi natural.</p>	<p>Docents d'educació infantil</p>	<p>Tresor de la platja Bagul "Monstre Menjabrossa" Targetes i pòster sobre les espècies i éssers vius que habiten la platja Aparells fotogràfics</p>	<p>Observació de la curiositat i motivació dels infants per omplir el Tresor de la Platja i el Monstre Menjabrossa</p>	<p>Diferenciació clara per part dels infants entre els elements naturals de la platja i els residus</p>				

Activitats

Activitat 1: SplashLab, és un projecte que inclou un conjunt de propostes educatives dins el programa STEM per al laboratori de participació en Terres i Aigües, impulsat per la iniciativa europea **PRObleu**, que promou l'aprenentatge basat en projectes dins del marc de l'educació oceànica, enfocat a cicle mitjà i superior de primària.

Les propostes del projecte **SplashLab** pretenen combinar la ciència, la tecnologia i l'aprenentatge pràctic amb l'objectiu principal de fomentar en l'alumnat coneixements i habilitats necessàries per posar en pràctica accions encarades a la protecció dels recursos naturals i la integració de la tecnologia en la conservació de mars i oceans. Una de les propostes, per exemple, és la de treballar la robòtica per saber fer funcionar vehicles operats remotament amb l'objectiu d'obtenir dades ambientals en temps real.

La participació de l'escola en un projecte com el SplashLab, permet treballar la **robòtica** i la **tecnologia**, i per tant treballar a partir de la transversalitat, element essencial per abordar l'educació ambiental marina tal com s'explica de forma més detallada a l'apartat teòric del projecte de millora.

A més, aquesta activitat promou la participació activa de l'alumnat, oferint experiències d'aprenentatge a l'entorn natural fet que permet construir coneixements més significatius per part de l'alumnat i alhora millorar l'alfabetització oceànica.

Tal com s'exposa a l'article II del **currículum** d'educació primària, el Govern fa palesa de la importància dels ensenyaments de l'educació bàsica per a la formació integral dels nens i nenes, així com la preparació per a l'exercici ple dels drets humans i d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual. Per aquest motiu, la formació integral ha de centrar-se necessàriament en el desenvolupament i l'assoliment de les competències clau i l'adquisició dels diferents aprenentatges, per poder avançar cap a una societat més equitativa, més sostenible i amb més cohesió social.

Tal com s'exposa a l'apartat teòric, la manera més efectiva de dur a terme una proposta sobre la conservació de l'entorn marí. L'**aprenentatge a l'aire lliure** ens brinda l'oportunitat d'abordar els ensenyaments i aprenentatges al context real lligat al marc de treball, de forma que els

infants poden connectar aprenentatges amb un cert nivell d'abstracció amb la realitat.

Activitat 2: Aquesta proposta educativa en concret forma part d'un projecte més extens amb l'alumnat d'**educació infantil**, on es treballen **objectius** com; fomentar el coneixement del medi marí proper i la biodiversitat local, desenvolupar l'observació i la curiositat dels infants, sensibilitzar sobre la importància de cuidar el mar i no deixar residus a la natura i potenciar el treball en equip i l'esperit de descoberta.

La proposta consisteix a presentar als nens i nenes un repte; "Omplir el tresor de la platja". Primerament, s'explicarà i es presentarà un **pòster** amb imatges i noms de diferents espècies marines que podem trobar a la platja de la localitat. **El tresor de la platja** és realment un bagul on els infants d'anar posant targetes individuals amb espècies marines i de flora que poden trobar a la platja de la localitat. Una vegada els infants vegin tal espècie, la introduiran dins el tresor. Els infants no agafaran cap ésser viu amb les mans, però els docents acompanyants aniran fent fotos i registrant tot allò que es vagi descobrint i veient. A part del tresor de la platja, hi ha un altre element important que es presentarà als infants, es tracta del **Monstre Menjabrossa**, una petita caixa disfressada de monstre on els infants dipositaran tots aquells elements i residus que no haurien d'estar a l'espai natural de la platja, i que, per tant, contribueixen de forma negativa en la conservació d'aquest medi natural. És una forma d'apropar la sostenibilitat als més petits i petites, donat que és important que sàpiguen diferenciar un element natural que sí que pertany a la platja, d'un altre que no, i per tant que siguin conscients que els residus no han de formar part d'aquest hàbit natural.

Al **currículum d'educació infantil**, la competència específica 3 sobre "Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la pròpia acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn", fa referència al paper important de l'escola per fomentar la curiositat dels infants i la interacció directa amb el seu entorn proper. Conèixer els elements que s'hi poden trobar, tot emergint-los en una experiència sensorial i reforçant el vincle amb l'entorn natural. A més, també esmenta que al llarg de l'etapa s'aniran incorporant hàbits de sostenibilitat, com la cura de la natura mitjançant petites accions que l'infant pugui dur a terme de manera autònoma.

Àmbit pedagògic								
Objectiu 2. Impulsar l'ús de l'entorn natural proper a l'escola per aplicar aprenentatges i projectes d'educació ambiental marina.								
Estratègia 2.2. Aprofitar l'entorn marítim de l'escola per fomentar la investigació i l'aprenentatge significatiu de les problemàtiques mediambientals marines i la repercussió en les espècies animals.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Creació de la proposta “ Petites veus, grans accions ”, en què, cada curs de l'escola, dissenya i presenta una proposta de millora que es pugui aplicar a la zona marítima local per millorar la conservació d'aquests espais naturals i pal·liar els efectes negatius de les problemàtiques mediambientals	Comissió d'escola blava	Cap	Nombre, qualitat i possible aplicació realista de les idees de propostes que van sorgint	Resposta per part dels membres de l'Ajuntament que han rebut les propostes seleccionades				

<p>marines. Visita posterior de representants d'alumnes de cada curs i membres de la comissió blava a l'ajuntament, per presentar les propostes seleccionades per la pròpia comissió de l'escola, i posterior aplicació de la proposta escollida.</p>								
<p>2. Participació de l'escola en el projecte "MiraMar". L'objectiu d'aquest projecte, que involucra a l'alumnat d'educació primària, és fotografiar, i en la mesura del possible, recollir mostres de la biodiversitat de les platges locals per posteriorment estudiar detalladament a l'aula.</p>	<p>Equip docent</p>	<p>Aparells fotogràfics</p>	<p>Selecció d'elements interessants i adequats per al posterior estudi</p> <p>Participació activa de tot l'alumnat en la proposta</p>	<p>Qualitat de l'estudi de cada una de les fotografies realitzades</p> <p>Rúbrica d'avaluació amb criteris orientats a la qualitat dels estudis posteriors sobre les mostres</p>				

				de biodiversitat trobadetes a la platja				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

Activitats

Activitat 1: La creació de la proposta “**Petites veus, grans accions**”, és una proposta dissenyada per incloure a l’alumnat en la presa de decisions en qüestions de la localitat, que comporta escoltar les opinions i propostes de l’alumnat per tenir-les en compte i que les seves veus conformin un motor pel canvi i la millora de les accions impulsades per l’Ajuntament de la localitat enfocades a la conservació de la zona marítima d’Hospitalet de l’Infant.

La proposta consisteix que cada curs de l’escola, dissenya i presenta una **proposta de millora** que es pugui aplicar a la zona marítima local per millorar la conservació d’aquests espais naturals i pal·liar els efectes negatius de les problemàtiques mediambientals marines. Posteriorment, membres representants de cada curs i membres de la comissió d’escola blava presenten les propostes seleccionades a **l’Ajuntament** de l’Hospitalet de l’Infant. Posteriorment, s’arriba a un consens de la proposta que es pugui **aplicar** a l’entorn marítim de la localitat, també per part dels infants com a part conclusiva del projecte.

El fet de presentar aquestes propostes a un organisme de govern i **contextualitzar** la proposta en el context real i proper als infants, l’enriqueix i exalta el seu valor educatiu, fent que promogui un aprenentatge més durador i significatiu. Aplicar un projecte de millora per l’entorn marítim local, permet als infants sentir que tenen capacitat d’acció per millorar les condicions del Món on vivim, tot enfortint el seu

compromís individual. Per altra banda, establir **enllaços amb entitats locals**, com en aquest cas l'Ajuntament de la localitat, comporta una sèrie de beneficis tant per l'escola com per l'entitat en qüestió, ja que permet als infants comprometre's activament amb problemàtiques del medi ambient del seu context proper, tal com exposa Sue Elliott, al seu article "essential, not optional: education for sustainability in early childhood centres", publicat el 2010.

Activitat 2: La segona activitat consisteix en la participació per part de tot l'alumnat d'educació primària de l'escola en el projecte que hem anomenat "**MiraMar**". L'objectiu d'aquest projecte, que involucra a l'alumnat d'educació primària, és **fotografiar**, i en la mesura del possible, **recollir mostres** de la biodiversitat marina de les platges locals per posteriorment **estudiar detalladament** a l'aula. És una activitat interdisciplinària on es barreja el talent artístic a l'hora de fotografiar els diferents elements com a eina de documentació, com l'àrea d'educació de les ciències naturals, socials i culturals.

Aquesta activitat posa en alça el valor pel patrimoni natural local, amplia el coneixement d'espècies animals que podem trobar a les platges de la localitat i permet prendre consciència de la trista realitat de la contaminació i de l'impacte humà a aquests entorns naturals.

Tal com s'exposa al marc teòric, una de les bases per al disseny de propostes i projectes d'aprenentatge pel foment de la cura i conservació del medi marí és promoure l'educació a l'entorn natural proper a l'infant, o l'anomenat en veu anglesa **outdoor education**. Tal com s'exposa a l'article "*Una propuesta evaluativa para actividades de educación ambiental para la sostenibilidad. Educación XXI*" publicada a la *Revista Internacional de Educación para la Justicia Social*, l'entorn permet als nens i nenes contextualitzar aprenentatges que per ells resulten abstractes, de manera que aquest entorn s'acaba transformant en un recurs molt valuós per l'aprenentatge, la investigació i el descobriment (Medir et al, 2016).

Pel que fa a la **LOMLOE**, en el seu preàmbul, s'esmenta que l'educació per al desenvolupament sostenible, entre altres coneixements i valors,

inclou l'educació per a l'**acció local**. Remarca la importància de contextualitzar aquest aprenentatge tan valuós en un context proper i quotidià per l'infant, fet que aquest aprenentatge tingui molt més sentit per l'alumnat i augmenti la sensibilització i compromís dels nens i nenes per la conservació del medi natural marí.

Àmbit de la comunitat educativa

Objectiu 3. Col·laborar amb altres entitats i escoles de la xarxa d'escoles blaves europees en projectes d'educació ambiental marina per enriquir les experiències d'ensenyament i aprenentatge en la matèria.

Estratègia 3.1. Impulsar la col·laboració de l'escola amb entitats locals o properes al context del centre.

Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Col·laboració amb el club nàutic Hospitalet-Vandellós per fer ús de vehicles nàutics i embarcacions lleugeres en diferents propostes i activitats d'educació ambiental.	Comissió d'escola blava	Recursos facilitats pel club nàutic Hospitalet-Vandellós	Reflexió durant el procés sobre la utilitat d'aquests vehicles nàutics	Grau d'utilitat dels recursos facilitats pel club nàutic local				

			per la realització de propostes educatives a l'entorn natural marítim de l'escola	Registre amb el nombre de projectes o propostes que requereixen l'ús d'aquests vehicles nàutics				
2. Organització d'un projecte de reforestació de plantes autòctones a les zones dunars de les platges de la localitat , amb la col·laboració de l'Ajuntament de l'Hospitalet de l'infant, amb la participació de tot l'alumnat de l'escola.	Equip directiu Regidor de medi ambient de l'Ajuntament de l'Hospitalet de l'Infant	Espècies vegetals autòctones Productes fitosanitaris Eines agrícoles adequades a les activitats i a l'edat de l'alumnat	Grau d'implicació de l'alumnat Aplicació dels coneixements previs Capacitat d'organització de les tasques adaptades al nivell dels	Valoració al tercer i quart any de la situació de les dunes i la vegetació autòctona de la zona protegida de les platges locals				

			infants					
<p>3. Unir-se a la comunitat en línia de la iniciativa europea PRObleu, amb l'objectiu de poder compartir projectes de l'escola amb altres escoles compromeses en l'educació ambiental de mars i oceans i, a la vegada, poder obtenir recursos compartits per altres escoles en aquesta plataforma</p>	<p>Equip directiu i comissió d'escola blava</p>	<p>Aparell digital i accés a internet</p>	<p>Observació i reflexió de la utilitat dels recursos compartits a la comunitat en línia de PRObleu</p>	<p>Resultats enquesta al professorat sobre la utilitat que els ha suposat poder fer ús dels recursos d'educació ambiental marina compartits per altres escoles</p> <p>Nombre de recursos i propostes pujades a la plataforma de PRObleu per part del professorat de l'escola</p>				

Activitats

Activitat 1: Per dur a terme algunes de les propostes dins el marc d'escola blava, necessitem una sèrie de recursos alguns dels quals l'escola no en pot disposar. És per això que necessitem establir un lligam de col·laboració amb el **Club Nàutic d'Hospitalet de l'Infant-Vandellós**. El fet de poder disposar de **vehicles nàutics i embarcacions lleugeres**, com per exemple, caiacs, vaixells petits, canoes, etc., ens permet aplicar aprenentatges i realitzar investigacions al context real, fent ús de l'entorn natural com a espai d'aprenentatge, fet que afavoreix també la transversalitat curricular, i estimula la curiositat i el pensament crític dels alumnes.

Aquesta proposta també permet als infants apropar-se de forma directa al mar, per observar i explorar el seu **entorn natural**, i aplicar coneixements científics i mediambientals de manera pràctica i fomentant la investigació i aprenentatge actiu. A més, el fet de realitzar investigacions en el medi marí potencia l'interès per la ciència, fomenta l'observació directa i la formulació d'hipòtesis, i promou una actitud i compromís actiu i responsable envers l'entorn natural.

Així doncs, aquesta col·laboració amb el Club Nàutic no només suposa un suport logístic, sinó també enriqueix el projecte pedagògic del centre i reforça el compromís amb el desenvolupament sostenible i la vinculació amb la comunitat local.

A més, tal com es recalca a l'apartat teòric de la proposta de millora del PEC, en tots els nivells educatius és important que es tracti el tema de la sostenibilitat i el compromís per tenir cura del nostre entorn marí de forma **propera** al **context quotidià** dels infants, és per això que com a centre educatiu, ens esforcem per establir contactes i enllaços amb entitats locals que permetin enriquir les propostes educatives fent-les més significatives pels infants.

Cal afegir que, tal com s'exposa a l'**article II** del **currículum de primària** sobre els elements definidors de l'educació bàsica, s'esmenta que un d'aquests elements ha de ser la col·laboració amb els agents educatius de l'entorn. Això permet a l'escola vincular els aprenentatges que s'esdevenen dins i fora de l'escola, a l'hora que afavoreix l'assoliment de les competències.

Activitat 2: Aquesta segona proposta consisteix en un projecte de **reforestació de plantes autòctones a les zones dunars de les platges de l'Hospitalet** de l'Infant, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Hospitalet de l'Infant. És un projecte enfocat a tot l'alumnat de l'escola, abordat des de diferents nivells de dificultat segons l'edat, i presentat en un context real i proper als infants, fet que enriqueix el procés d'ensenyament i aprenentatge dels infants.

Primerament, s'introdueix als infants la importància de preservar els ecosistemes dunars i quin paper juguen en la conservació de l'àrea natural de les platges. Posteriorment, es fa una sortida guiada a la platja, on especialistes expliquen quines espècies autòctones cal plantar per a promoure la seva reforestació i el seu paper ecològic. L'alumnat participa directament en la plantació, seguint les instruccions dels professionals. Segons el nivell dels infants, es recullen dades i es fa un seguiment del creixement de les plantes al llarg dels mesos, de forma que és una activitat que té una **continuitat** durant tot el curs, i per tant reforça l'aprenentatge sostingut en el temps.

És un projecte que promou el **vinclle emocional** dels infants amb l'entorn natural i el compromís que els empeny a emprendre accions que comportin un impacte positiu en la conservació del medi ambient. A la vegada, aprenen sobre la importància de conservar els sistemes dunars de les platges, a partir del context local. Potencia valors com la responsabilitat compartida, l'ajuda mútua i el treball col·laboratiu.

Tal com s'exposa al marc teòric d'aquest projecte de millora, tradicionalment, l'educació ambiental s'ha basat principalment a presentar els problemes mediambientals i en la proposta de solucions convencionals (Pérez et Bravo, 2018). El problema és que la majoria de problemes

que es presenten són llunyans al seu context quotidià i, per tant, l'alumne no participa activament en la recerca i investigació de propostes de millora que després pugui l'alumne mateix aplicar al context real. És per això, que amb aquesta proposta pretenem promoure un **canvi** en la conducta dels infants i en la seva relació amb el medi natural del seu entorn, fent-los partícips en la presa de mesures concretes.

A més, el **currículum d'educació primària** també fa palesa de la rellevància de dissenyar propostes educatives com aquesta. Estableix que l'escola ha de promoure **valors** propis d'un estat democràtic, de forma transversal, amb la finalitat d'educar a persones crítiques, responsables i compromeses amb la millora del seu entorn, capaces de promoure canvis i afrontar els reptes que signifiquen els objectius de desenvolupament sostenible.

Activitat 3: Probleu és una **iniciativa europea** que té com a principal objectiu impulsar **l'alfabetització** sobre mars i oceans més enllà de l'aula, recolzant la Xarxa d'Escoles Blaves Europees.

La incorporació per part de l'escola Oleastrum a la comunitat en línia de la iniciativa europea PRObleu permet al centre poder **compartir projectes** i idees i adquirir recursos i materials educatius creats per altres escoles compromeses en l'educació ambiental de mars i oceans dins el marc de la Unió Europea. A part d'això, aquesta plataforma també permet a l'escola **participar en seminaris** i trobades virtuals amb altres professionals educatius i alumnes, potenciant el treball col·laboratiu i el pensament crític. Aquesta vinculació reforça el compromís de l'escola amb la protecció del medi marí i permet construir una xarxa educativa activa.

Amb aquesta acció educativa, donem palesa als objectius del programa de **European Blue Schools**. Un d'aquests objectius és la creació d'una xarxa on els docents i professionals de l'educació comparteixin experiències, recursos i col·laborin conjuntament, tant amb centres del mateix país o d'arreu d'Europa.

Tant al **currículum d'educació infantil** com al d'**educació primària** es fa palesa de la importància de la xarxa de **col·laboració** entre mestres i professionals de l'educació, ja que entre molts dels beneficis que comporta, afavoreix el desenvolupament professional docent i millora els processos d'ensenyament i aprenentatge, donant-los coherència i un enfocament global, a la vegada que permet als docents tenir exemples de projectes referents d'altres centres i un ventall de recursos que poden utilitzar i compartir a la xarxa.

Àmbit de la comunitat educativa

Objectiu 3. Col·laborar amb altres entitats i escoles de la xarxa d'escoles blaves europees en projectes d'educació ambiental marina.

Estratègia 3.2. Participar amb altres escoles blaves en propostes d'educació ambiental marina impulsades per la xarxa europea d'escoles blaves.

Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Intercanvi de l'alumnat de cicle superior de primària	Mestres tutors de 5è i 6è i comissió d'escola blava	Vehicle de transport col·lectiu	Desenvolupament harmònic de les propostes	Bona coordinació entre ambdós centres educatius				

<p>amb una escola blava espanyola, per dur a terme activitats en el marc de la conservació de mars i oceans.</p>			<p>juntament amb l'altre centre educatiu</p> <p>Grau d'implicació i motivació de l'alumnat en les activitats</p>	<p>Nombre d'alumnes assistents a l'intercanvi</p> <p>Actitud de col·laboració i companyonia entre l'alumnat de les dues escoles</p>				
<p>2. Connexió amb el científic Sergi González, membre de l'expedició a l'Antàrtida, per part de l'alumnat de cicle superior, per parlar sobre els efectes del canvi climàtic, com és l'augment del nivell de</p>	<p>Mestres tutors de cicle superior, amb ajuda de la comissió d'escola blava</p>	<p>Aparells digitals amb connexió a internet</p>	<p>Participació de l'alumnat a l'hora de fer preguntes rellevants i en coherència amb el marc de treball</p>	<p>Feedback per part de l'alumnat posterior a la connexió en línia amb el científic Sergi González</p>				

l'aigua a causa del desgel.								
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Activitats

Activitat 1: Aquesta proposta consisteix en un **intercanvi** de l'alumnat de **cicle superior de primària** amb una **escola blava espanyola**, per dur a terme activitats en el marc de la conservació de mars i oceans. Per poder formar part d'aquest projecte, l'escola ha hagut d'enviar una petició. Pertànyer al programa d'escoles blaves comporta diferents compromisos i tasques per part del centre, periòdicament, el centre ha de redactar informes de totes les actuacions realitzades entorn del programa d'escola blava. El programa europeu valora el grau d'implicació del centre i l'adequació al projecte educatiu, l'assoliment dels objectius marcats anualment, així com altres indicadors que se'ls demana. Segons aquestes dades, el programa atorga un nivell al centre. Com més alt sigui el nivell, el centre podrà accedir a més subvencions per a realitzar intercanvis i altres activitats dins l'estat i a altres països europeus. Gràcies a la bona implicació del centre, aquest curs se'ls ha finançat una beca per a deu alumnes, que triarà el centre, per realitzar un intercanvi amb una escola blava, en aquest cas, del país.

Tal com s'ha esmentat a l'apartat del marc teòric sobre les **European Blue Schools**, un dels seus objectius és la creació d'una xarxa d'escoles blaves per compartir experiències i col·laborar conjuntament amb projectes, tant del propi estat com de diferents països. Amb aquest projecte impulsem la col·laboració entre centres, formem comunitat i vincles amb altres escoles amb un compromís compartit amb el nostre centre, formar ciutadans compromesos amb la conservació dels espais naturals marítims.

Activitat 2: La segona proposta per aquesta estratègia consisteix en la connexió en línia a temps real amb **el científic Sergi González, membre de l'expedició a l'Antàrtida**, per part de l'alumnat de cicle superior. Prèviament a aquesta sessió en línia, a l'aula treballarem els

efectes del canvi climàtic als mars i oceans, aprofundirem en el coneixement sobre els efectes del desgel i la pujada del nivell del mar. Durant aquestes sessions també s'introduirà als infants la importància de la feina que realitza la base d'expedició espanyola a l'Antàrtida per l'estudi i la investigació científica.

Posteriorment a aquestes sessions introductòries com a part del projecte, es durà a terme la connexió en línia amb aquest científic. Els alumnes tindran l'oportunitat de descobrir de manera directa com es duu a terme una missió científica en una base a **l'Antàrtida** i podran conversar amb el científic sobre les condicions de vida en aquest ambient extrem.

Viure aquesta experiència única ha permès a l'alumnat ha permès endinsar-se en el món de la investigació científica en l'àmbit de la sostenibilitat marina i aprendre sobre la importància de protegir els ecosistemes polars. Després d'aquesta connexió en línia, es continuarà fent un seguiment periòdic de les novetats de l'expedició.

Tal com s'exposa al marc teòric, un dels **objectius** de les **escoles blaves europees** és la construcció d'una relació entre professionals en l'àmbit, en aquest cas, el científic i investigador espanyol Sergi González, i l'escola i la comunitat educativa. Projectes com aquest permeten construir enllaços entre l'escola i professionals que es dediquen a l'àmbit de la investigació i conservació dels mars i oceans, fet que permet oferir a l'alumnat experiències d'ensenyament i aprenentatges valuoses i significatives.

Aquesta proposta educativa és basada en una experiència referent de l'**Institut Antoni Ballester**, un centre educatiu molt proper a la nostra escola i que també té la titulació d'escola blava i amb qui compartim un vincle estret i un gran compromís per l'educació mediambiental de mara i oceans.

Àmbit de la comunitat educativa								
Objectiu 4. Promoure la participació de les famílies en projectes i activitats en el marc de l'educació ambiental en l'àmbit marí per reforçar el compromís de conservació i respecte dels mars i oceans.								
Estratègia 4.1. Organitzar activitats en educació ambiental i conservació dels mars i oceans enfocats al conjunt de la comunitat educativa.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Exposició final de la setmana dels mars i oceans , en commemoració al dia internacional al Dia Mundial dels Mars i Oceans, el 8 de juny. El divendres, l'escola es converteix en un museu de tots els projectes i activitats	Equip directiu Equip docent	Material per preparar els murals o espais on es presentin els projectes	Registre amb el nombre de famílies que han assistit a les portes obertes de la setmana dels mars i oceans	Recull de comentaris redactats per les famílies al “mur d'expressió” un mur de suro on hi haurà post-its perquè els assistents				

<p>que han estat duent a terme l'alumnat de tota l'escola durant la setmana en què l'escola obre les portes a les famílies durant tota la tarda i vespre.</p>				<p>puguin expressar les seves opinions, idees, propostes o suggeriments sobre l'exposició</p>				
<p>2. Xerrades dutes a terme per familiars d'alumnes de l'escola que es dediquen en l'àmbit marítim, a tots els nivells educatius, per aprendre de primera mà els oficis existents relacionats amb el mar i la seva importància.</p>	<p>Equip directiu amb la col·laboració de la comissió d'escola blava</p>	<p>Formulari en línia de participació per enviar a totes les famílies de l'escola</p> <p>Aparells digitals i connexió a internet</p>	<p>Implicació i participació activa de l'alumnat en les xerrades per part dels familiars</p>	<p>Nombre de famílies interessades a participar en el projecte</p>				

Activitats

Activitat 1: A l'escola Oleastrum, cada any donem la benvinguda a les famílies durant la vesprada del darrer dia de la **setmana dels mars i**

oceans que se celebra a l'escola en commemoració al dia internacional al Dia Mundial dels Mars i Oceans, el 8 de juny. Per aquesta jornada de portes obertes a les famílies, s'organitza una **gran exposició** per les aules, passadissos i pel pati de l'escola de tots els projectes i propostes que s'han estat duent a terme relacionades amb l'educació ambiental del medi marí.

El fet d'obrir les portes de l'escola i donar la benvinguda a les famílies perquè puguin veure tota la feina feta en aquest àmbit pels seus fills i filles, comporta nombrosos **beneficis** pel que fa a la relació entre les famílies i l'escola. Enforteix la confiança de les famílies amb l'escola i promou la seva participació activa en l'educació dels petits i petites. A més, és una proposta que potencia la coherència educativa entre les llars i l'escola, ja que l'educació pel respecte i la cura per la conservació del medi marí requereix valors que s'han de treballar en ambdós contextos quotidians dels infants.

Tant al **currículum d'educació infantil** com al de **primària**, es fa palesa de la importància de compartir valors, estratègies educatives per mantenir una coherència amb l'educació dels infants a la seva llar i a l'escola. Els decrets del currículum anomenen que l'escola ha de facilitar canals i espais per a la participació de pares i mares.

A l'**article II del currículum d'educació primària**, dins els elements definidors de l'educació bàsica, s'estableix que un d'aquests és la col·laboració amb les famílies, el centre les ha de tenir en compte com un dels seus principals actors, amb dret de participació en el procés educatiu. Remarca la rellevància de promoure l'intercanvi d'experiències i informació amb les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge dels seus fills i filles.

Activitat 2: El primer any del projecte, convidem a **familiars** d'alumnat que es dedica a qualsevol **professió** relacionada amb el mar, perquè entrin a les aules de tots els cursos i expliquin de primera mà i des de la seva professionalitat i coneixença en l'àmbit, la importància de

preservar els espais naturals, en aquest cas marítims, ja que no només són un espai ric en biodiversitat, sinó que també conformen un mitjà de subsistència per a moltes famílies a la vegada que ofereix de diversos serveis a la ciutadania.

Aquesta proposta permet transformar l'aprenentatge en una **experiència** connectada amb la vida i sobretot amb l'entorn local dels infants, aspecte important perquè puguin connectar l'aprenentatge amb la seva quotidianitat i establir **vincles** i connexions més fortes que porten a un aprenentatge més durador i profund. A part d'això, clarament té un gran potencial per reforçar la relació entre les famílies i l'escola, ja que les famílies passen a participar en el procés d'ensenyament i aprenentatge dels infants de forma directa entrant a les aules.

L'**Estatut d'Autonomia**, a l'**article 44**, fa referència a la promoció de la implicació i participació de les famílies en el marc de la comunitat educativa. En aquesta proposta, les famílies entren a l'aula i són participes del procés d'ensenyament i aprenentatge dels seus infants. A part d'aquesta normativa, tant el currículum d'educació primària com el d'infantil, remarquen la importància d'involucrar a les famílies a les activitats i propostes educatives de l'escola.

Al **currículum d'educació infantil**, l'article 11 anomenat família i escola, esmenta la rellevància que les famílies cooperin estretament en l'educació dels infants i la responsabilitat pel centre educatiu d'establir mecanismes i espais de trobada participatius amb les famílies. Ple que fa al **currículum d'educació primària**, a l'article 2 sobre elements definidors d'educació bàsica, fa referència al dret de participació que tenen les famílies en tot el procés educatiu.

Àmbit de la comunitat educativa								
Objectiu 4. Promoure la participació de les famílies en projectes i activitats en el marc de l'educació ambiental en l'àmbit marí per reforçar el compromís de conservació i respecte dels mars i oceans.								
Estratègia 4.2. Ampliació del canal informatiu de l'escola amb les famílies en el marc del projecte d'escola blava.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Creació d'un compte d' <i>Instagram</i> de l'escola blava del centre on es comparteixin les diferents propostes, projectes, activitats i sortides relacionades amb l'educació mediambiental marina.	Coordinador de xarxes	Aparells digitals Connexió a internet	Nombre de publicacions a "Instagram" així com les reaccions i comentaris que mostrin interès i bona acollida per part de les famílies	Resultats del qüestionari a les famílies a final de curs sobre el seu coneixement de les activitats i projectes duts a terme a l'escola en el marc de l'escola blava				

				Nombre de seguidors del compte “Oleastrum_Escola Blava”				
2. Creació d’una revista científica bianual de l’escola de medi ambient marí, que inclogui un recull de projectes, propostes i activitats dutes a terme a l’escola, juntament amb investigacions realitzades per alumnat i professorat.	Comissió d’escola blava Professorat de ciències naturals, socials i culturals, de llengua catalana i d’educació artística.	Recursos digitals Equip d’impresió	Implicació i motivació de tot el professorat i alumnat implicats	Validesa científica del contingut de la revista Resultats de l’enquesta d’opinió i recollida de propostes sobre la revista, ja afegida amb un QR al final d’aquesta				

Activitats

Activitat 1: La creació d'un compte d'Instagram de l'escola sobre els projectes i propostes en el marc de l'**escola blava**, suposa ampliar els canals de comunicació entre el centre i les famílies. Per dur a terme aquesta proposta, l'escola ha assignat la tasca de **coordinador de xarxes** a un docent del centre, perquè gestioni el compte, comparteixi i redacti les publicacions.

Una proposta com aquesta permet a les **famílies** poder seguir més de prop es activitats que es fan a l'escola en el marc del compromís amb l'educació mediambiental marina. A més, és un compte que no només involucra la comunitat educativa de l'escola, sinó també a persones i famílies externes interessades en aquest projecte de centre de l'escola Oleastrum.

Tal com s'esmenta al marc teòric d'aquest projecte de millora, un dels **objectius** del projecte d'escoles blaves europees és crear una xarxa on els docents i professionals de l'educació comparteixin experiències, recursos i col·laborin conjuntament, tant amb centres del mateix país o d'arreu d'Europa. Així doncs, amb aquest perfil a la xarxa social d'*Instagram* tenim l'oportunitat de treballar aquest objectiu, de forma més enfocada a les famílies, tot i que també és obert a altres usuaris com per exemple, altres escoles, professionals de l'educació d'altres centres o persones interessades en el projecte.

Activitat 2: L'activitat consisteix en la **creació d'una revista científica bianual** de l'escola que conformarà un recull dels projectes i les activitats realitzades a l'escola, relacionades amb el medi marí i la seva conservació, juntament amb investigacions dutes a terme per l'alumnat i el professorat de l'escola.

La revista inclourà diferents **apartats** com ara articles d'investigació escolar, reportatges sobre sortides o tallers, entrevistes amb professionals de l'àmbit amb els que l'escola ha anat col·laborant i establint vincles, seccions de notícies rellevants, recomanacions de llibres i accions

sostenibles impulsades des del centre.

És un projecte que implica a **l'alumnat de tota l'escola** i es redacta durant dos cursos sencers, on es van afegint experiències, investigacions rellevants i resultats de projectes de l'escola. És publicada el mes de juny del segon any, i així successivament cada dos anys. La seva distribució és en format digital i/o imprès a les famílies, així com a l'espai web de l'escola i a la biblioteca del centre.

Un projecte com aquest enriqueix la **formació** de l'alumnat fomentant la seva participació activa, l'expressió escrita, el treball cooperatiu i la consciència mediambiental. A més, contribueix a **establir ponts** entre **escola i família**, visibilitzant el treball educatiu que es fa al centre i convertint-se en una eina de difusió, sensibilització i compromís col·lectiu.

Tal com exposa l'autora **Elliot**, al seu **article** "Essential, not optional: Education for sustainability in early childhood centres" publicat l'any 2010, si promovem la implicació activa i el **compromís** dels infants per projectes significatius per a ells, creixeran sent conscients que la seva participació i **implicació** en crear un Món millor és important i necessària, i aquest és el nostre objectiu amb aquesta proposta educativa.

Àmbit de gestió								
Objectiu 5. Fomentar la formació del personal docent de l'escola en educació ambiental marina per garantir un procés d'ensenyament i aprenentatge de qualitat per a l'alumnat.								
Estratègia 5.1. Impulsar la participació per part del personal docent de l'escola en formacions en educació ambiental.								
Activitats/Accions	Responsables	Recursos específics	Indicadors		Temporització			
			Del procés	Dels resultats	1r	2n	3r	4t
1. Participació de l'equip docent de l'escola en la formació en línia en alfabetització oceànica i l'aplicació pedagògica de propostes educatives en aquest àmbit, duta a terme per la Xarxa d'Escoles Blaves Europees en col·laboració amb European Schoolnet.	Comissió d'escola blava Equip docent	Aparells digitals amb connexió a internet	Seguiment correcte i participació en totes les sessions en línia d'aquest programa de formació	Resultats de l'enquesta de valoració sobre la formació en línia, per part del personal docent participant				

<p>2. Participació del professorat en una formació del Pla de Formació de Zona, organitzada pel Centre de Recursos Pedagògics, centrada en l'educació ambiental marina, amb l'objectiu d'incorporar la sostenibilitat i el coneixement del medi marí a la pràctica educativa del centre.</p>	<p>Equip directiu Equip docent</p>	<p>Cap</p>	<p>Seguiment i participació activa del professorat assistent a la formació</p>	<p>Nombre de propostes aplicades a la pràctica educativa derivades de la formació rebuda per part del CRP</p>				
<p>3. Formació interna de centre per part de la comissió blava de l'escola enfocada a formar a la resta de professorat en com abordar l'educació ambiental marina i en propostes o iniciatives ja existents que puguin suposar un referent pel centre.</p>	<p>Comissió blava Equip docent</p>	<p>Aparells digitals</p>	<p>Recull de les propostes i idees que el professorat va penjant a la plataforma digital durant el procés de la formació</p>	<p>Respostes als formularis de valoració de la formació</p>				

Activitats

Activitat 1: La Xarxa d'Escoles Blaves Europees, en col·laboració amb **European Schoolnet**, ofereix **cursos formatius en línia** massius i oberts i tallers pels professionals de l'educació que formen part d'escoles blaves compromeses amb l'educació ambiental del medi marí.

El professorat té un paper clau en motivar, supervisar, guiar, dissenyar i aplicar projectes i propostes educatives que permetin enfortir en els infants el seu compromís per emprendre accions sostenibles i positives que disminueixin els efectes negatius de les problemàtiques ambientals que afecten els nostres mars i oceans. Així doncs, reconeixent la importància clau del paper dels docents, la Xarxa d'Escoles Blaves Europees posa com a prioritat acompanyar-los en el seu camí per esdevenir **agents de canvi**. Una de les línies d'acció se centra a proporcionar-los els **coneixements** i les **eines** necessàries per impulsar Programes Blaus amb impacte, tot inspirant-se en iniciatives que ja s'han dut a terme amb èxit.

Un exemple d'aquestes formacions és la que es va dur a terme fa dos anys anomenat "BlueMinds4Teachers" on van participar científics investigadors marins i experts en educació i ciències socials, i el qual se centrava a capacitar als docents per impartir de forma eficaç l'alfabetització oceànica (European Comission, s.d.).

Tal com s'esmenta al marc teòric, formar en educació ambiental requereix **coneixements** comprensius sobre la situació de les zones marítimes davant els problemes mediambientals, els riscos que aquestes comporten i referents d'accions sostenibles en el marc educatiu. Remarcant sobretot els coneixements en aquest àmbit posant la mirada al context proper, conèixer les característiques del nostre medi marí, les problemàtiques mediambientals a les quals s'afronta el mar Mediterrani, les seves causes corresponents i les activitats humanes que han contribuït al seu deteriorament. Per abordar l'ensenyança de forma efectiva, és crucial que els docents tinguin certa competència en aquest àmbit (Martín-Molero, 1995).

Activitat 2: Els **Plans de Formació de Zona (PFZ)** són un recurs de formació al servei de la millora dels centres i el professorat d'una zona educativa i pretenen donar resposta a les **necessitats** de formació dels centres per assolir uns objectius, de millora i de canvi de les pràctiques docents o de l'organització i el funcionament dels centres educatius. Aquesta proposta de formació es comunica al **Centre de Recursos Pedagògics**, normalment a través del/la coordinador/a pedagògic/a o l'equip directiu. El CRP ajuda a concretar la proposta, busca formadors experts, i defineix el format, durada, calendari, i objectius. En aquest cas, la formació seria concreta per al nostre centre, tot i que s'ofereixen també formacions compartides.

Per poder ser un centre educatiu referent en l'educació ambiental marina, hem de formar al professorat en la incorporació de la sostenibilitat i les problemàtiques mediambientals marines a l'aula, tot sabent integrar els continguts relacionats amb la temàtica amb les diverses àrees i punts del currículum. Aquesta formació específica forma part del Pla de Formació de Zona i és organitzada pel Centre de Recursos Pedagògics i serà realitzada també de forma bianual, però a diferència de l'anterior, aquesta es durà a terme el segon i el quart any.

L'assistència a aquestes sessions de formació per part del CRP permetrà que el **professorat** sigui **competent** a l'hora d'abordar les problemàtiques mediambientals marines a l'aula de forma significativa, sabent seleccionar les metodologies i dinàmiques adequades i formant amb coneixement científic actualitzat.

Activitat 3: Durant el primer any, es durà a terme una **formació interna de centre**, liderada i impartida per la **comissió blava** de l'escola, amb l'objectiu de sensibilitzar, capacitar i acompanyar el professorat en la integració de l'educació ambiental marina a l'aula, d'acord amb els valors de la sostenibilitat i la conservació del medi marí.

En aquesta formació, entre altres aspectes, es faciliten eines i estratègies metodològiques per abordar aquesta temàtica en tots els nivells educatius de la nostra escola i es mostren exemples de seqüències o projectes aplicables als diferents cicles o àrees ja realitzats en altres centres educatius referents. De la mateixa manera que és crucial que els mestres tinguin una certa competència en coneixements de

sostenibilitat i conservació del medi marí, és igual o més important saber traslladar aquests coneixements a l'aula de forma efectiva i significativa per l'alumnat.

A més, tal com s'exposa al marc teòric, és necessari que els docents estiguin actualitzats en educació ambiental, el món evoluciona constantment i de la mateixa manera ho ha de fer el sistema educatiu, buscant referents i experiències educatives regides per **formes d'ensenyança innovadores**, que tinguin un major impacte positiu en els infants que els empenyi a tenir un compromís individual i sentit de responsabilitat pel gran valor del nostre entorn natural i la importància de cuidar-lo.

5. Integració al currículum

Aquest projecte de millora per l'escola Oleastrum està alineat tant amb el currículum d'educació infantil i primària, ja que es basa en els principis i les orientacions pedagògiques establerts pel marc curricular vigent. Ambdós currículums remarquen la importància de fomentar el desenvolupament personal dels infants l'assoliment de les competències clau i l'adquisició dels diferents aprenentatges que ens permetin avançar cap a una ciutadania més equitativa i sostenible, mitjançant metodologies actives i centrades en l'infant. Amb els projectes que emprenem com a escola blava, estem contribuint en la construcció d'una ciutadania amb mirada crítica i conscient de la importància de conservar el medi marí.

El projecte d'escola blava i les accions que emprèn l'escola a favor del nostre compromís per l'educació mediambiental dels mars i oceans pretén garantir la formació integral de l'alumnat i la formació de la seva personalitat, a la vegada que treballem per educar ciutadans actius amb sentit crític, tal com s'estableix al títol II **del Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.**

A l'**article 3** del Decret 175/2022, de 27 de setembre, s'esmenta que aprenentatges com l'educació per la sostenibilitat s'han de plantejar de forma transversal. Aquest aspecte va paral·lel amb l'**estratègia 1.1** del primer **objectiu** al punt de desenvolupament d'aquest pla de millora del projecte educatiu de l'escola Oleastrum. Des de l'escola, oferim experiències d'ensenyament i aprenentatge vinculades a l'educació pel medi ambient marí de forma transversal, on es treballen aprenentatges vinculats a diferents àrees curriculars.

Als **objectius generals**, també es fa palesa del compromís de l'escola per la presa de consciència sobre les problemàtiques que ens hem plantejat com a societat i que queden reflectides als objectius de desenvolupament sostenible, com és el de l'**ODS 14**, referent al respecte i sensibilitat cap a la conservació dels medis marins i la seva biodiversitat.

Posant la mirada a les **competències clau** del currículum d'educació primària, una d'elles és la referent a la "competència ciutadana", que subratlla la importància de fer participar activament a l'alumnat en projectes alineats amb el compromís per la sostenibilitat, prenent

com a marc referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible, de l'Agenda 2030. Tal com s'ha esmentat al marc normatiu, a l'escola Oleastrum, en el marc dels projectes d'escola blava, treballem l'**ODS 14**, vinculat a la vida submarina.

Els sis vectors del currículum d'educació primària estan plantejats amb el propòsit de construir una societat fonamentada en una ciutadania crítica, activa, més verda i sostenible.

El vector 5 és el més alineat amb el nostre projecte d'escola blava i és anomenat "Ciutadania democràtica i consciència global". Aquest vector ens recorda la importància i responsabilitat dels docents per despertar la curiositat innata dels infants per descobrir l'entorn que els envolta. En la mateixa línia, des de l'escola, impulsem projectes encarats a la descoberta d'aquest entorn natural més proper als infants, que permetin als infants qüestionar la realitat des d'una mirada crítica a mesura que troben el seu lloc com habitants del món.

Aquest vector també subratlla el desenvolupament del compromís d'actuació i el respecte cap a les persones i el planeta. Tal com el vector estableix, des de l'escola tenim molt clar que els infants tenen molt a dir i molt a fer per fer d'aquest món un lloc millor per viure-hi, és per això que dissenyem i portem a la pràctica projectes i propostes educatives que permetin als nens i nenes protagonitzar experiències significatives i profundes, que els deixin empremta.

L'àrea curricular més relacionada amb el nostre compromís d'escola referent en educació ambiental marina és la de **Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural**. Aquesta àrea es bada en l'adquisició per part dels infants d'habilitats, conceptes i actituds en molts aspectes com l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania global, que requereix promoure propostes i projectes educatius encarats a l'alfabetització en termes de sostenibilitat.

Es divideix en 8 competències específiques que es despleguen en els criteris d'avaluació per a cada cicle. D'aquestes competències específiques, les més vinculades a aquest projecte de millora són:

- **Competència específica 2:** Plantejar-se preguntes sobre el món, aplicant les diferents formes de raonament i mètodes del pensament científic, per interpretar, respondre i predir els fets i fenòmens del medi natural, social i cultural i per prendre decisions creatives i decidir actuacions ètiques i socialment sostenibles
- **Competència específica 3:** Resoldre problemes i reptes generant cooperativament un producte creatiu innovador a partir de projectes interdisciplinaris, utilitzant diferents

formes de raonament, com el pensament de disseny i el pensament computacional, per respondre a necessitats concretes

- **Competència específica 5:** Analitzar les característiques de diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, identificant la seva organització i propietats, establint relacions entre aquests, per tal de reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural i emprendre accions per a un ús responsable, la seva conservació i la millora
- **Competència específica 6:** Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els objectius de desenvolupament sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible

A la vegada, aquesta àrea competència es divideix en tres blocs, un d'ells és el de societats i territoris, que fa referència als reptes, des del punt de vista de la sostenibilitat, presents en l'entorn local i global de l'infant, tot emprenent accions democràtiques, sostenibles i compromeses amb el medi natural que els envolta.

Tal com he esmentat prèviament, les propostes pedagògiques alineades amb l'educació per la sostenibilitat, les plantejem des d'un enfocament globalitzador i transversal, de forma que a part de l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural, també treballem l'àrea de llengua catalana i literatura, com per exemple en propostes com la creació de contes sobre sostenibilitat marina, la creació del pòdcast o la redacció de la revista científica de l'escola i l'àrea d'educació artística, amb les propostes que es desenvolupen durant la setmana dels mars i oceans que se celebra a l'escola anualment en commemoració al Dia Mundial dels Mars i Oceans, el 8 de juny.

Pel que fa a l'**àrea de Llengua Catalana i Literatura**, les competències específiques que treballem en les propostes transversals d'educació mediambiental són:

- **Competència específica 2:** Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure

- **Competència específica 3:** Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

Per últim, pel que fa a l'àrea d'educació artística, les competències específiques que treballem en les propostes transversals d'educació mediambiental són:

- **Competència específica 3:** Experimentar i crear amb les possibilitats del so, la imatge, el cos i els mitjans digitals i multimodals, mitjançant activitats i experiències que incorporin l'aprenentatge autoregulat per expressar i comunicar coneixements, idees, sentiments i emocions.

El Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, s'esmenta que durant aquesta etapa els infants han d'adquirir, entre un conjunt ampli de competències, la de conèixer i interpretar l'entorn mitjançant l'exploració d'aquest. Un dels objectius d'aquesta etapa educativa és "Observar i explorar l'entorn proper, natural, social i cultural, amb una actitud de curiositat, indagació i respecte".

Moltes de les propostes en educació ambiental que creem a l'escola Oleastrum requereixen el contacte directe per part de l'infant amb la natura del seu entorn proper i quotidià. Aquesta exploració directa amb l'entorn, l'observació, manipulació i el plantejament de preguntes fomenta un aprenentatge significatiu i connectat amb la realitat dels nens i nenes.

Un dels **eixos** entorn els quals els infants han d'adquirir les **competències específiques** en acabar l'educació infantil és l'**eix 3** "Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat"

Dins d'aquest eix, trobem les següents competències específiques que treballem en les propostes i projectes d'escola sobre educació mediambiental marina amb els infants més petits de l'escola:

- **Competència específica 1.** Observar i reconèixer característiques de materials i elements i establir relacions entre ells, mitjançant l'experimentació i la manipulació

sensorial, per avançar cap a estructures de pensament cada vegada més complexes desenvolupant habilitats de raonament matemàtic.

- **Competència específica 2.** Desenvolupar, de manera progressiva, diferents formes de raonament i procediments del pensament científic, a través de l'observació i la manipulació, per iniciar-se en la interpretació de l'entorn i respondre de manera creativa als diferents reptes i situacions.
- **Competència específica 3.** Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la mateixa acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn.

També treballem l'eix 1 “Un infant que creix amb autonomia i confiança”. Dins aquest eix trobem la següent competència específica:

- **Competència específica 4:** Progressar en l'adquisició de normes i hàbits saludables i ecosocialment responsables, guanyant confiança en les pròpies possibilitats i capacitats per construir la pròpia identitat.

Al currículum d'educació infantil hi ha un apartat on s'exposa l'adaptació de les **competències clau** a l'educació infantil, una d'elles és la “competència ciutadana”, que fa referència a la responsabilitat de l'escola per fomentar l'adquisició d'hàbits saludables i sostenibles que els infants aniran integrant a les seves pràctiques quotidianes.

6. Conclusions

El projecte de millora del PEC de l'escola Oleastrum neix del **compromís** ferm de l'escola per educar en el respecte cap a l'entorn natural marí. La situació de l'escola, gairebé a línia de platja, ens permet el disseny i l'aplicació de propostes educatives basades en l'**entorn** natural quotidià de l'alumnat i en el **context** local, fet que propicia aprenentatges significatius pels infants, amb el propòsit que creixin sent ciutadans compromesos, amb **capacitat crítica** i **d'actuació** en el marc de les problemàtiques ambientals que afecten els mars i oceans del nostre planeta.

El desenvolupament d'aquest projecte de millora m'ha empès a anar superant les **dificultats** que he anat trobant al llarg del camí, com la manca d'informació o referents de centres educatius amb la titularitat d'escola blava, pel fet que el projecte d'escoles blaves europees va néixer, aproximadament, fa mitja dècada. No obstant això, considero que és un projecte amb forts **avantatges** pel seu caire innovador i per la resposta que aporta a una problemàtica global que malauradament afecta a tot el món, que és les problemàtiques mediambientals i els seus efectes negatius en la conservació dels espais naturals marins i la biodiversitat que hi habita.

Balanç de la valoració del projecte de millora “Mirada blava, Escola blava, Futur blau”	
Debilitats	Fortaleses
<ul style="list-style-type: none"> - El fet de formar part d'un projecte tan nou fa que no hi hagi gaires referents i limita l'intercanvi d'experiències amb altres centres amb la titularitat d'escola blava europea - És un projecte específic que	<ul style="list-style-type: none"> - Projecte innovador que tracta una problemàtica existent en l'actualitat - Formar part del projecte d'escoles blaves europees dota l'escola d'un tret distintiu propi que configura una de les línies pedagògiques del centre - Promou el disseny de propostes

<p>requereix un esforç per part del professorat per formar-se en aquest marc de coneixements</p>	<p>educatives que permeten un enfocament globalitzat i interdisciplinari</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contribueix força a la implementació de l'ensenyament científic basat en evidències i la seva aplicació pràctica
<p>Amenaces</p>	<p>Oportunitats</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Manca de participació i implicació de les famílies de l'escola en les diferents propostes educatives que fomenten la seva participació. - Exigeix un esforç i un compromís per part de tot el personal docent de l'escola 	<ul style="list-style-type: none"> - Projecte que empeny l'escola a establir enllaços de col·laboració amb diferents entitats i altres escoles nacionals i internacionals - Oferir una formació centrada en un aspecte concret en el marc mediambiental que complementa i enriqueix la formació reglada curricular - Oferir a l'alumnat intercanvis subvencionats amb altres escoles entorn d'un projecte compartit sobre un interès comú

Requadre amb el balanç de la valoració del projecte de millora. Font: Elaboració pròpia

Aquest projecte de millora del PEC de l'escola Oleastrum té un seguit de **punts forts** que permeten al nostre centre destacar i ser, possiblement, un referent per altres escoles compromeses amb l'educació ambiental en l'àmbit dels mars i oceans. Haver obtingut la titularitat d'escola blava gràcies al compromís que mostrem per l'educació mediambiental marina ens atorga un tret distintiu propi al centre, fet que implica un cert nivell de qualitat educativa. Tal com s'ha comentat prèviament, és un projecte que tracta una problemàtica actual i en constant canvi, de manera que treballar-la amb l'alumnat és força profitós també posant la mirada al futur. A més, el tractament de l'educació pel respecte a l'entorn natural

marí ens permet dissenyar propostes educatives que permeten un enfocament globalitzat i interdisciplinari que afavoreix l'aprenentatge i el creixement personal de l'alumnat, i a la vegada, convida a treballar la ciència i els coneixements basats en evidències amb els infants. A la vegada que estudiem les seves fortaleces, també s'han de tenir en compte les **debilitats** d'aquest projecte de millora. En primer lloc, la nostra participació en projectes i possible col·laboració amb altres centres educatius es veu limitat a causa de la poca trajectòria que té el projecte d'escoles blaves europees. En segon lloc, l'especificitat d'aquest projecte requereix motivació, esforç i compromís personal per part dels professionals educatius a l'hora de formar-se en aquest marc de coneixements.

Les **oportunitats** que ens brinda aquest projecte permeten a l'escola Oleastrum a oferir una educació de qualitat i oportunitats i experiències d'aprenentatge úniques i enriquidores a tots els infants de l'escola. A la vegada, ens obre les portes a establir enllaços de col·laboració amb altres centres educatius i entitats. Tanmateix, ens afrontem a un seguit de possibles **amenaces**, com seria la manca d'implicació i participació per part de les famílies, sobretot en aquelles propostes on se'ls convida a formar-ne part, tot enfortint la confiança mútua i el vincle entre escola i família. A la vegada, requereix un esforç per part del personal docent del centre que potser no tothom està compromès a fer, sigui per manca de motivació o altres possibles raons.

Aquest projecte de millora el vaig iniciar amb força motivació, gràcies al fet que des de petita sempre m'ha interessat molt tot allò relacionat amb els mars i oceans i la vida marina. És per això que amb aquest projecte he intentat traslladar aquest interès a un projecte d'escola, a la vegada connectat amb els ODS de l'agenda 2030, amb el currículum d'educació infantil i el d'educació primària i amb iniciatives europees que impulsen l'educació mediambiental marina.

Sense cap dubte, si en algun moment de la meva trajectòria professional tinc l'oportunitat de poder decidir i consensuar la participació de l'escola a un projecte com el d'escola blava, ho faré entusiasmada de poder, en part, fer aquest projecte de millora realitat.

7. Bibliografia

- Afundación Plancton. (2023). PLANCTON, *Plan de Conservación Territorial*. Recuperat el 2 de febrer de 2025 de <https://plancton.afundacion.org/>
- Agencia Estatal. Boletín Oficial del Estado. (2013). *Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental*. Recuperat el 17 de març de 2025 de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2013-12913>
- Agencia Estatal. Boletín Oficial del Estado. (2017). *Real Decreto 363/2017, de 8 de abril, por el que se establece un marco para la ordenación del espacio marítimo*. Recuperat el 17 de març de 2025 de <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2017-3950>
- Agencia Estatal. Boletín Oficial del Estado. (2013). *Ley 2/2013, de 29 de mayo, de protección y uso sostenible del litoral y de modificación de la Ley 22/1988, de 28 de julio, de Costas*. Recuperat el 17 de març de 2025 de https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2013-5670
- Agenda Estatal. Boletín Oficial del Estado. (s.d.). *Directiva (UE) 2019/904 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 5 de junio de 2019, relativa a la reducción del impacto de determinados productos de plástico en el medio ambiente*. Recuperat el 16 de març de 2025 de <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=DOUE-L-2019-81016>
- ANUE. (1989). *Convenció sobre els drets de l'infant*. Recuperat el 16 de març de 2025 de https://jocdelsdrets.gencat.cat/assets/pdf/Convencio_drets_infancia.pdf
- Bonil, J., Junyent, M., & Pujol, R. M. (2010). Educación para la sostenibilidad desde la perspectiva de la complejidad. *Revista Eureka sobre enseñanza y divulgación de las ciencias*, 7(4), 198-215.
<https://revistas.uca.es/index.php/eureka/article/view/2644/2293>
- Comissió Europea. (s.d.). *El Pacto Verde Europeo. Trabajar para ser el primer continente climáticamente neutro*. Recuperat 16 de març de 2025 de

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_es

Departament de Presidència. (2009). *Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 5422*. Recuperat el 16 de març de 2025 de <https://www.boe.es/buscar/pdf/2009/BOE-A-2009-13038-consolidado.pdf>

Departamento Científico de Greenpeace. (2016). *Plásticos en el pescado y en el marisco*. Recuperat el 23 de febrer de 2025 de [https://archivo-es.greenpeace.org/espana/Global/espana/2016/report/plasticos/Plasticos en el pescado y el mariscoLR.pdf](https://archivo-es.greenpeace.org/espana/Global/espana/2016/report/plasticos/Plasticos_en_el_pescado_y_el_mariscoLR.pdf)

Elliott, S. (2010). Essential, not optional: Education for sustainability in early childhood centres. *Education for sustainability*, 34-37. <https://exchangepress.com/library/5019234.pdf>

European Commission. (s.d.). *Network of European Blue Schools*. Recuperat el 3 de febrer de 2025 de https://maritime-forum.ec.europa.eu/theme/ocean-literacy-and-blue-skills/ocean-literacy/network-european-blue-schools_en

Fundación Endesa. (2024). *Colegio Santo Tomás de Aquino (Inca)*. Recuperat el 24 de febrer de 2025 de <https://www.fundacionendesa.org/es/educacion/retotech-proyecto-de-innovacion-educativa/centros-participantes-tecnologia-educativa/Colegio-Santo-Tomas-de-Aquino-Inca>

García, E., Murga-Menoyo, A. (2015). El profesorado de educación infantil ante el desarrollo sostenible. *Necesidades Formativas. Enseñanza and Teaching*. (33), 121-142. <https://revistas.usal.es/tres/index.php/0212-5374/article/view/et2015331121142>

Generalitat de Catalunya. (2006). *Estatut d'autonomia de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 4680*. Recuperat el 16 de març de 2025 de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/normativa/dret-a-catalunya/lestatu>

Generalitat de Catalunya. (2020). *LLEI 8/2020, del 30 de juliol, de protecció i ordenació del litoral*. Recuperat el 17 de març de 2025 de

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=879475>

Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. (2022). *DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 8762 (2022).

Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. (2022). *DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 8851 (2023).

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. (s.d.). *Els sis vectors*. Recuperat el 20 de febrer de 2025 de

<https://projectes.xtec.cat/nou-curriculum/educacio-basica/els-sis-vectors/>

Gobierno de España. (1978). *Constitución Española, 29 de diciembre de 1978. Boletín Oficial del Estado (núm. 311)*. Recuperat el 10 de febrer de 2025 de

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>

Guevara Herrero, I, Bravo Torija, B i Pérez Martín, JM. (2020). Océanos vivos: una propuesta para trabajar la Educación Ambiental en Educación Infantil desde una perspectiva de Justicia Ambiental. *Reidocrea*, 9(14), 192-211.

[10.30827/Digibug.66366](https://doi.org/10.30827/Digibug.66366)

Institut Antoni Ballester. (2024). *Som escola blava (European blue School)*. Recuperat el 4 de febrer de 2025 de <https://www.escolablava.iaballester.cat/?p=159>

Institut Antoni Ballester. (2025). *Col·lecció de contes infantils*. Recuperat el 24 de febrer de 2025 de <https://agora.xtec.cat/iesaballester/general/colleccio-de-contes-infantils/>

J.M, Pérez., B, Bravo. (2018). Experiencias para una Alfabetización Científica que Promueva la Justicia Ambiental en Distintos Niveles Educativos. *Revista Internacional de Educación para la Justicia Social (RIEJS)*, 7(1), 119-140

<https://doi.org/10.15366/riejs2018.7.1.006>

Jefatura del Estado. *Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación*. Boletín Oficial del Estado núm. 340 (2020). Recuperat el 15 d'octubre de 2024 de

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=563091>

Legambiente. (2022). *Clean up the Med*. Recuperat el 2 de febrer de 2025 de

<https://www.legambiente.it/clean-up-the-med-en/>

M, Francisca. (1995). Bases teóricas de la Educación Ambiental: un modelo interdisciplinar. *Revista Complutense de Educación*, 6(2), 69-119.

<https://revistas.ucm.es/index.php/RCED/article/view/RCED9595220095A>

Medir Huerta, R. M., Heras Colás, R., & Magin Valentí, C. (2016). Una propuesta evaluativa para actividades de educación ambiental para la sostenibilidad. *Educación XXI*, 19(1), 331-355. <https://www.redalyc.org/pdf/706/70643085015.pdf>

Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico. (2022). *El Pacto Verde Europeo, su desarrollo y la financiación europea, especial referencia al Mecanismo de Recuperación y Resiliencia*. Recuperat el 16 de març de 2025 de https://www.miteco.gob.es/content/dam/miteco/es/ministerio/servicios/red-de-autoridades-ambientales-raa/00-migraci%C3%B3n/01_pactoverdeeeuropeo_jmramosflorido_tcm30-545064.pdf

Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico. (s.d.). *Información ambiental. Convenio de Aarhus*. Recuperat el 14 de març de 2025 de <https://www.miteco.gob.es/es/ministerio/servicios/informacion/informacion-ambiental.html>

Naciones Unidas. (s.d.). *Declaración Universal de los Derechos Humanos*. Recuperat el 22 de febrer de 2025 de

<https://www.un.org/es/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

Naciones Unidas. (s.d.). *Objetivo 14: Vida submarina*. Recuperat el 9 de febrer de 2025 de

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/oceans/>

Naciones Unidas. (s.d.). *Objetivos de Desarrollo Sostenible*. Recuperat el 2 de febrer de 2025 de <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/>

Natàlia Pinyol i Pinel
TFG II

Novo, M. (1986). *La pedagogia ambiental en el àmbito de las ciencias de la educacion.*

Revista de educacion, (279),

63-75. <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/70075/00820073003385.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Pacto Mundial. Res Española. (s.d.). *17 Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS)*. Recuperat

el 2 de febrer de 2025 de <https://www.pactomundial.org/que-puedes-hacer-tu/ods/>

San Anton School, (2024). *Science Fair. SEA our future*. Recuperat el 24 de febrer de 2025

de <https://www.sananton.edu.mt/news/science-fair-sea-our-future>

United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). (2015). *El Acuerdo de París*. Recuperat el 14 de març de 2025 de

<https://www.miteco.gob.es/es/cambio-climatico/temas/el-proceso-internacional-de-lucha-contra-el-cambio-climatico/naciones-unidas/elmentos-acuerdo-paris.html#el-acuerdo>

XTEC. (s.d.). *Plans de Formacio de Zona*. Recuperat el 15 d'abril de 2025 de

<https://xtec.gencat.cat/ca/formacio/info-general/plans-formacio-zona/>